יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 105	Łódź, Niedziela 7 maja 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, י״א אייר תרצ״ג	№ 105

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פרעז. מאשטשיצקי קאנדידירט ווייטער

אויפ'ן אמט פון מלוכה־פרעזידענט

די וואהלען קומען פאר מארגען 1 א זייגער

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש)

פרייטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון פרעזידיום פון סאנאטארישען סיים־קלוב אויף דער זיצונג האט דאס פרעזידיום גערעדט וועגען דעם קאנדידאט אויף מלוכה־פרעזידענט.

אין די מיטאג־שעה'ן איז בעקאנט געווארען, אז דאס פרעזידיום פון סאנאציע־קלוב האט בעשלאסען פארצולייגען דעם פלענום פון סאנאציע־קלוב וואס וועט פארקומען מאנטאג 9 פריה די קאנדידאטור פון איצטיגען פרעזידענט פראפ. מאשטשיצקי.

אזוי ארום איז שוין קלאהר, אז דער קאנדידאט אלס מלוכה־פרעזידענט איז דער איצטיקער פרעזידענט, וועלכער פארנעמט שוין דעם אמט 7 יאהר.

אין די סיים־קולוארן האט מען נעכטען געשמועסט, אז נישט געקוקט אויפ'ן בעשלוס פון ב.ב. פרעזידיום ארויסצושטעלען די קאנדידאטור פון פראפ. מאשטשיצקי, וועט ער פונדעסטוועגען נישט בלייבען דער פרעזידענט פון פוילען, ווייל ער וויל מעהר נישט פארנעמען דעם דאזיגען אמט. מען וועט דעם פראפ. מאשטשיצקי אויסוועהלען, ער וועט זיך אבער באלד אפזאגען. מען וועט דאן וועהלען א צווייטען.

די „גאזעטא ווארשאווסקא" ווייס צו דערציילען, אז מען וועט אויך וועהלען דעם מארשאל פילסודסקי, אלס פרעזידענט פון פוילען, אבער אויך ער וועט זיך אפזאגען און ערשט א דריטער, וועלכער וועט געוועהלט ווערען, וועט בלייבען פרעזידענט.

די נאציאנאלע פערזאמלונג וועט אזוי ארום פארקומען דריי מאל.

* *

מען האט לעצטענס זעהר פיל גערעדט וועגען אמנעסטיע. וואס וועט ארויסגעגעבען ווערען באלד, ווי דער ניי געוועהלטער מלוכה־פרעזידענט וועט איבערנעמען דעם אמט. די קלאנגען זענען שוין געהאט אפגעלייקענט געווארען. מען האט אנגעוויזען, אז נאר אין א מאנארכיע פיהרט זיך, אז מען גיט ארויס אן אמנעסטיע בעת עס ווערט בעקרוינט א נייער מלך. אין א רעפובליק אבער איז אזא מנהג נישטא.

נעכטען האט מען אבער ווידער שטארק גערעדט וועגען אן אמנעסטיע וואס וועט ארויסגעגעבען ווערען אין צוזאמענהאנג מיט די פרעזידענט־וואהלען. מען האט אפילו איבערגעגעבען, אז אין יוסטיץ־מיניסטעריום ווערט שוין אויסגעארבייט דער גענויער פראיעקט פון אמנעסטיע.

ווי מען פערזיכערט וועט דאס מאל די אמנעסטיע אויך זיין הל אויף פאליטישע ארעסטירטע. עס זאלען בעפרייט ווערען פערמשפטע פאר קאמוניסטישע חטאים, איבערהויפט מינדעריעהריגע.

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש)

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאציאנאלער פערזאמלונג האט היינט נאכמיטאג אפגעהאלטען א בעראטונג דער ענדעקישער סיים־קלוב. די דעציזיע פון קלוב וועט פעראפענטליכט ווערען ערשט אין טאג פון דער נאציאנאלער פערזאמלונג. ס'האבען אויך נאך נישט אנגענומען קיין בעשלוסען די קלובען פון פ.פ.ס., יודישע קאלא, אוקראינישער קלוב און דייטשער קלוב.

* * *

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש)

די דעפוטאטען און סענאטארען האבען היינט בעקומען מיטטיילונגען מיט געפעלשטע אונטערשריפטען פון סיים־ביורא. אין וועלכע ס'איז געזאגט געווארען. „צוליב דעם וואס דער מארשאל פילסודסקי האט שוין בעשטימט א מלוכה־פרעזידענט, איז דער אנטייל פון די דעפוטאטען אין דער נאציאנאל־פערזאמלונג איבעריג".

דאס סיים ביורא שטעלט דעריבער פעסט, אז מ'האט, פערשטעהט זיך, צו טון מיט פאלטיפיקאטען.

געשטארבען א מענש פון 256 יאר

לאנדאן, 6 (ספ. טעל.)

רייטער־ביורא ברענגט א ידיעה פון כינא, אז אין דער ארטשאפט קיאה־טיען איז געשטארבען א כינעזער לי־טשין־יון, וואס איז אלט געווען 256 יאהר.

לי־טשין־יון איז געבוירען געווארען אין יאהר 1677. דאס יונגסטע איניקעל זיינס איז איצט אלט 70 יאהר.

טעאטער „סקאלא"

שרודמיעסקא 15

שטורמישער ערפאלג! — אומגעהויערע בעגייסטערונג און בראוואָ־אויסגעשרייען!

לעצטע 2 טעג! ● לעצטע 2 טעג!

מ. ווינדער פרעזענטירט די בעריהמטע אמעריקאנער קינסטלער

לוסי און מישא גערמאן

היינט, זונטאג, 9 אווענד די גרויסע טריומף־פאלקס־פיעסע

„מאמע און שוויגער"

אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש. רעזשי: מישא גערמאן. — לוסי גערמאן — אין דער גלענצענדער ראל „אסתר" מישא גערמאן — אין דער גרויסער פאטער־ראל „לאזאר"

היינט, זונטאג 12 בייטאג

גראנדיעזע פריהמארגען־פארשטעלונג פאר ארבייטער און אינטעליגענץ! צו ספעצ. פרימארגען־פרייזען פון 50 גר. ביז 150

ס'ווערט געשפילט די בערעהמטע אמעריקאנער סוקצעס־פיעסע

„מאמע און שוויגער"

מיט לוסי און מישא גערמאן אין די טיטעל־ראלען.

בילעטען צו בעקומען א גאנצען טאג ביי דער קאסע פון סקאלא־טעאטער

דייטשלאנד לעגט פאר די סאוויעטע צו פערלענגערען די שלום=אפמאכען

מ אָ ס ק ו ע, 6 (ספ. טעל.)

די אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטען האָבען בעקומען אזא קאָמוניקאט:

דעם 5. מאַי האָבען ליטווינאָוו און פאָן דירקסען (דייטשער אמבאסאדאָר) זיך אויסגעטוישט מיט דאָקומענטען וועגען פערלענגערען דעם בערלינער אָפּמאַך פון 24. אפריל 1926 און דעם סאָוויעטיש-דייטשען קאנציליאציע-אָפּמאַך פון 21. יאנואַר 1929.

ווייטער זאָגט דער קאָמוניקאַט, אז דער בערלינער צוזאמען מיט'ן ראפאלער אָפּמאַך זענען דער יסוד פון די דייטש-סאָוויעטישע בעציהונגען און נאָכדעם איצטיגען דאָקומענטען-אויסטויש קריגען זיי ווידער רעכטליכע קראַפט.

מ אָ ס ק ו א, 6 (ספ. טעל.)

די איניציאטיוו צו דער ראטיפיקאציע איז געקומען פון דער דייטשער זייט. אין דער אָנגעלעגענהייט איז כינטשוק געווען ביי היטלער'ן דעם 28. אפריל. אָבער נישט געקוקט אויף דער ראטיפיקאציע, איז דער טאָן פון דער מאָסקווער פרעסע לגבי דייטשלאנד נישט געוואָרען מילדער.

דער איינדרוק איז מאסקווע פון היטלער'ס דערקלערונג וועגען פוילען

מ אָ ס ק ו ע. 6 (ספ. טעל.)

די קאָנפערענץ פון פוילישען באָטשאפטער אין בערלין מיט היטלער'ן האָט ארויסגערופען א שטארקע פעראינטערעסירונג אין די מאָסקווער פאָליטישע קרייזען. „פראוודא“ ברענגט די ידיעה אונטער'ן קאָפּ: „היטלער בערוהיגט די פאָלאקען“.

דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון די „איזוועסטיא“ גיט איבער קלאנגען, אז אונטער'ן איינדרוק פון די לעצטע קאָנפערענצען אין וואשינגטאָן און פון דער אנטי-דייטשער דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט פערשטארקט זיך אין דייטשלאנד די פּאָזיציע פון די, וואָס זענען פאר אָנהאלטען פריינטליכע בעציהונגען מיט'ן ראטען-פערבאנד.

לאָ נ ד אָ ן, 6 (ספ. טעל.)

„דיילי טעלעגראף“ האלט, אז צווישען פוילען און דייטשלאנד איז געשלאָסען געוואָרען א נישט-בעשריבענער אָפּמאַך וועגען „נישט-אָנגריף“.

ר י ג א, 6 (ספ. טעל.)

די „איזוועסטיאַ“ רעדט ארום די פראגע וועגען פערלענגערען דעם בערלינער טראקטאט, די צייטונג האלט, אז די טראקטאטען פון ראפאלאָ און בערלין זענען דער יסוד פון שלום אויף מזרח.

די טראקטאטען האָבען נישט קיין שום מיליטער-קאָנזוליעס וואָס זענען געריכטעט געגען א דריטער-מלוכה, דעריבער האָט רוסלאנד געשלאָסען נישט-אָנגרייפס-אָפּמאכען מיט פוילען און פראנקרייך. די צייטונג שרייבט ווייטער, אז די סאָוויעטישע געזעלשאפט איז פאר פערלענגערען די אָפּמאכען מיט דייטשלאנד.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאַליסט פאַר

אוירען, נאָז, האַלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)

טעל 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17

פון 11-1 און פון 2-3 נאָכמ.

אגודה לזמרה ולספרו עברית „הזמיר“

פילהארמאָניע=זאל, נארוטאָוויטשאַ 20

דינסטאג, דעם 16-טען מאַי ד. י. 8.30 אָוונט

א גרויסער קאָנצערט

אין פּראגראם: מענדעלסאָן בארטאָלדי —

„וואַלפּורגיס=נאכט“

עס נעמען אָנטייל: וועלט-בערימטער אָבערקאַנטאָר

ישראל אלטער

(האַנאָווער)

געמישטער כאָר און ארקעסטער פון „הזמיר“ פילהארמאָניע-אָרקעסטער און סאָליסטען ר. לעווין (אַלט) ז. לצווין (באַריטאָן), י. העכט (באַס). אין ערשטען טייל וועט ה' י. אלטער זינגען פערש. אריעס און לידער.

בילעטען צו בעקומען אין ראַסע פון פילהארמאָניע.

אויפרוף

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז!

אזוי ווי קאָנקורענטען פון פערשידענע זימערוואָוינונגען פערשפרייטען רכילות וועגען עפּעס אינצידענטען אין אנדזשעיעוו און אומגעגענד, ווערט אָפיציעל מיטגעטיילט, אז דאָס טאָן אונפעראַנטוואָרטליכע מענשען צוליב קאָנקורענץ-צוועקען. איינס קען פעסטגעשטעלט ווערען, אז נאָך א קאָנפערענץ פון די אַנדזשעיעווער ווירטסלייט, יודען, פאָלאַקען און דייטשען, איז ערקלערט געוואָרען, אז די רוה וועט אַנדזשעיעוו און אומגעגענד, באַרנשטיינובקאַ, סאָנשעטשנאָ, לעשניטשובקאַ, אָפּגעהיטען ווערען זאָגאַר מיט א פאָליציי-אישער ספּעציעלער וואַך. ס'איז דאָ אויפ'ן אָרט א פּאָסט און טעלעפאָן.

אויב די קאָנקורענץ וועט נישט אויפהערען פערשפרייטען אַזעלכע קלאַנגען, וועט דער ענין איבערגעגעבען צו דער פּראָקוראַטור.

עס פאָלגען אונטערשריפטען.

מ. הערשענבוים

K. MARGUNOW

J. DRABIKOWSKI

שוחט שלמה בוידעק

G. JESS

W. JESS

HETTIG

איטשע מאיר בארנשטיין

M. KAMPRITZ

יוסף האַצענעלענבאָגען

2388

דער שווער-געטראָפענע פאמיליע כענטשינסקי צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון מיין אונפערגעסליכען פריינד און מיט-ארבייטער

נ"ע עליאש כענטשינסקי

דריק איך אויס מיין אינניגסטען מיטגעפיהל.

זייט געטרייסט!

H. A RUŻEWICZ.

2383

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דעם חשובען פרעזעס פון פיש-קליינהענדלער-פעראיין ה' שמואל לייבאָוויטש צוליבן פריהצייטיגען טויט פון זיין פרוי

פעסע נ"ע

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. די פערוואַלטונג און אלע מיטגלידער פון פיש-קליינהענדלער-פעראיין פּאָמאַרסקאַ 15

די נייעסטע מאָדעלען פון זומער=שיך

און פלעציאנקעס

אין א רייכער אויסוואהל טמפהפעלט

A. Ogórek

11 ZAWADZKA 11.

שייטלען

מיט פּאַריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע ביי קערש, סקווערא וואַ 15

לעבער צו וועש

י. נאָרדמאַן שרורמ'עסקא 8

אלע דארפען וויסען! צום זומער סעזאָן רעשטען

בעקומט איהר פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער. טאַטאַשאַווער און אנדערע נייעסט-מאָדערנסטע מוסטערען פון הערען= און דאַמען=שטאָפען

פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאַלטענס

מיט 30% ביליגער קומט און איבערצייגט אייך!

פאר דאַמען אויף פּאַלטענס, אויף קאָסטיומען

נערענקט דעם אדרעס

נור ביי

R. SZCZĘŚLIWY

5 נאַוואָמיעסקאַ 5, פראָנט, 2. שטאָק.

אכטונג!

די אלע פעראינטערעסירטע וועגען די פלעצער אין תל=אביב, וואָס האָבען געקויפט זיינערצייט ביי פרידענזאָן און אביבי, ווערען געבעטען אין זייערע אייגענע אינטערעסען צו קומען היינט, זונטאג, 8 אָווענד

צו ה' וואָזא, נאַרוטאָוויטשאַ 1

וועגען זעהר א דרינגענדען ענין. 2390

צו די געעהרטע ה"ה גנבים!

אזוי ווי מען האָט מיר פרייטאג, 8 א זייגער אָוענד ארויסגעגנבעט א שאַכטעל דאַמסקע קאָפּעלושען, וואָס האָט א קליינעם ווערט, בעט איך זעהר דאָס צוריקצוברענגען געגען בעלוינונג פיעטריקאָווער 10, אָפּאָטשינסקי.

2389 דיסקרעציע געזיכערט!

בלב קרוע ומורתח לגזרים הננו מודיעים על העפון תנ.ו.ב. שקרנו בהלקת מאתנו האיש הטעגין במעלותיו ובמידותיו השובות י"ש

נ"ע נחמן אלעזר לעלאָווסקי

ב"ר יוסף שמואל

נין ונכד לה"ה ר'דוד לעלעווער זצלה"ה בשנת 61 לימי חייו.

הלויה למנוחת עולמים תהי' היום, יום א', י"א לחודש אייר בשעה 12 אחה"צ מבית האבל פּאָלגרניאַווע 17.

משפחתו המתאבלת

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען - קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

פאר מאגענליידנדע

ראבארבער-וויין

אין פרימא=קוואליטעט

צו ביליגע פרייזען

צו בעקומען אין וויינהאנדלונג פון

E. SZYKIER

Północna 1, tel. 107-84.

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און מאַלעראז-קראַנקהייטען

ציגעל=גאַס 11, טעל. 126-02

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אָוו.

פאר גאָלד, בזשוטעריע און לאָמבארד- קווייטען

צאָהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פיעטריקאָווער 7.

די לייטונג

פון די ערשטע אָרטאָדאָקסישע לערן= און ערציהונגס=אנשטאלטען

„דרכי נעם“

פון גרשון אלי' ליסס אין לאָדז

ערשטער „דרכי נעם“ קילינסקיעגאָ 50 טעל. 215-26

צווייטער „דרכי נעם“ אַל. 1 מאַי 20 טעל. 200-43

מאַכט בעקאַנט, אַז לויט פעראָרדנונג פון דער שול-מאַכט, דאַרפען די איינשרייבונגען פון תלמידים צום נייעם שול-יאָהר — הן נייע הן אלטע תלמידים, — פאָרקומען ביז דעם 1 מאַי ה. י.

אין הסכם מיט'ן דערמאָנטען ווערען שוין פון איצט אָן אָנגענומען איינשרייבונגען פון תלמידים צום נייעם שול-יאָהר אין אונזערע

פערגרעסערטע לערן-אנשטאַלטען און גן-ילדים'ס.

מיר האָבען אויך בעשלאָסען, צוליב דער שווערער צייט, צום נייעם שול-יאָהר אין די נידריגע קלאַסען

די פרייזן פון שכר=למוד צו ערמעסיגען.

בעזונדער בכדי צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע יודישע מאַסען אין אונזער שטאָט צו לאָזען לערנען זייערע קינדער אין אונזערע

מוסטערהאַפטע גן=ילדים'ס,

וועלכע שטעהען אונטער דער לייטונג פון ערשטראַנגיגע פאַכמענער-פעדאַגאָגען, — האָבען מיר רעדוצירט דעם פרייז

אין גן=ילדים אויף 150 זלאָטים א יאָהר

אויך זענען מיר מיט גרויס פרייד מודיע די ג' עלטערן, אַז דער „דרכי נעם“, קילינסקיעגאָ 50 איז געוואָרען פערגרעסערט מיט אַן ערשטקלאַסיג קאָמפאָרט-איינגעריכטעטען

פראָנט-לאָקאַל אויף דעם 1. שטאָק.

עס ווערט איצט אויך פערגרעסערט און פערברייטערט

די מתיבתא לתלמוד והוראה

ביי דער מיטווירקונג פון בעוואוסטע בעלי הוראה. גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אַז די קאָנצעסיאָנירטע

8-קלאַסיגע גימנאַזיאַל=קורסען

ווערען איצט רעאָרגאַניזירט און דער פּראָגראַם בערייכערט מיט אַ פערברייטערטען דורכ'ן קוראַטאָריום בעשטעטיגטען

האנדעלס=פּראָגראַם

איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען טעגליך פון 9—1 און פון 4—7 און צו די 8-קלאַסיגע גימנאַזיאַל-קורסען טעגליך פון 4—8 אָוונד.

די איינטריטס=עקזאַמענס הויבען זיך אָן כ"ז אייר (23 מאַי ה. י.)

מיר זענען אויך מודיע, אַז צו די קומענדיגע זומער-פעריען ווערט רעאָרגאַניזירט און בענייט אין אַ פּרעכטיג שעהנער געזונדער וואַלד-געגענד

אין נאָווי-אָטוואָצק די זומער=קאָלאָניע ביים „דרכי=נעם“.

די לייטונג.

וואָרנונג!

די פערוואַלטונג וואָרנט דעם

קאַרטעל פון אַלטע זעק=הענדלער

אין לאָדז, פּולנאָצנאַ 31, דאָס אין משך פון היינטיגען טאָג זונטאָג צו קומען אין פעראיינס-לאָקאַל פיעטריקאָווער 6, מיט אונז אונטערצוהאַנדלען און פעסטצושטעלען דעם האַנדעל מיט אַלטע זעק. אין געגענפאַל נעמען מיר אַראָפּ פון זיך די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די ווייטערדיגע פאָלגען וואָס קענען אַרויסקומען.

די פערוואַלטונג

פון אַלטע זעק נייערס פיעטריקאָווער 6

בעמערקונג! מיר מעלדען דאָס זונטאַג דעם 7 מאַי 12 אַ זייגער בייטאָג דאַרפען אַלע גייערס פון אַלטע זעק קומען אין פעראיין פיעטריקאָווער 6 אויף אַ דרינגענדע פערזאַמלונג

2376

קיין געוואלד-פעראָרדנונגען וועלען נישט אנגעווענדעט ווערען

אזוי זאָגט דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט פון דער דייטשער רעגירונג, די פּראַקטיק זאָגט עפּיס אנדערש

בערלין, 6 (ספּ. טעל.).

די דייטשע רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען פאָלגענדען אויפרוף: די דייטשע רעגירונג איז פעראינטערעסירט דערין, אַז דאָס אינערליכע ווירטשאַפטליכע לעבען אין לאַנד זאָל זיך בערוהיגען. מ'דאַרף אָפּטרייסלען פון זיך, די פּעסימיסטישע שטימונגען, קיין דראַקאָנישע פעראָרדנונגען וועלען נישט אָנגעווענדעט ווערען, צוליב דעם קענען די ווירטשאַפטליכע ספערען דרייסט אונטערנעהמען גרויסע פּלענער, ווייל די סטאַבילזירטע אינערליכע באַציהונגען זענען אַ גענוגענדע גאַראַנטיע.

מ'דאַרף צוטרעטען אויסצואַרבייטען פּלענער אויף אַ ברייטען פערנעהם, ווער ס'וועט באַלד זיין שנעל אַקטיוו אַרויסטרעטען קען זיין זיכער אין דער מאָראַלישער אונטערשטיצונג פון דער רעגירונג. ס'איז נישט געוואונשען אַז אין די ווירטשאַפטליכע קרייזען זאָל הערשען אַ נערוועזישע שטימונג, ווייל צוליב דער לעצטער אַדורכגעפיהרטער קאָנטראָל און רעגולירען די באַציהונגען אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען איז פאָרגעקומען אַ קאָנסאָלידאַציע פון די ווירטשאַפטליכע באַציהונגען

דאָס איז איין זייט פון מעדאַל, פון דער אַנדער זייט האָט היטלער אין אַן אינטערוויו מיט אַ מיטאַרבייטער פון „דיילי טעלעגראַף" ערקלערט, אַז די גרויסע פערמעגענס מוזען פערשווינדען, און די פּריוואַטע הכנסות, וואָס שטאַמען פון „נישט אויסגעאַרבייטע קוואלען" וועלען אָפּגעשניטען ווערען. כדי אויסצוגלייכען דעם אונטערשיד צווישען קאַפּיטאַל און אַרבייט, וועלען געשאַפען ווערען קאָרפּאָראַציעס צווישען קאַפּיטאַל און אַרבייט, לויט'ן איטאַליענישען פאַשיסטישען מוסטער. יעדער יונגער מענש אָהן אונטערשיד פון אָפּשטאַמונג וועט מוזען אַ יאָהר פערברענגען אין אַרבייטס-לאַגער. אין די דאָזיגע אומשטענדען וועלען אָפּגעשאַפען ווערען די קלאַסען-אונטערשידען. ס'וועלען אויך אָפּגעשאַפען ווערען די אונטערשטיצונגען פאַר אַרבייטסלאָזע, וואָס ווירקט דעמאָראַליזירענד. די געלד פאָנדען דערויף וועלען פערטיילט ווערען אין פאָרם פון פערדינסט פאַר אַרבייט.

היטלערישער אמבאסאדאר ראזענבערג

פאהרט קיין לאנדאן אויף פראפאגאנדע

לייפּציג, 6 (ספּ. טעל.).

אין דעבעלן נעבען דרעזדען איז די פּאָליציי געפאַלען אויף די שפּורען פון אַ קאָמוניסטיש „קעמערעל", וואָס האָט געפלאַנעוועט אַ רייה אַטענטאַטען אויף אָנגעזעהענע מלוכה-מענער מיט דער הילף פון ציאַנקאַלי. איינער פון די קאָמוניסטען, איבערגעגעבען פאַר אַ מילך-טרעגער האָט זיך בעמיהט אַריינצוגעבען צום אייגענעם בירגערמייסטער אין שטוב מילך מיט ציאַנקאַלי. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז אין דער אומגעגענט אַרעסטירט געוואָרען אַ רייה קאָמוניסטען, ביי וועלכע מען האָט געפונען ציאַנקאַלי.

בערלין, 6 (ספּ. טעל.).

דער שעף פאַר אויסערן-פּאָליטישע ענינים ביי דער היטלער-פּאַרטיי — אַלפרעד ראָזענבערג איז אַרויסגעפאָהרען קיין לאָנדאָן.

פעלקישער „בעאָבאַכטער" זאָגט, אַז דער ציל פון דער נסיעה איז זיך נעהנטער בעקענען מיט די פּערזענליכקייטען אין ענגלאַנד, און אויך אינפאָרמירען די ענגלישע קרייזען וועגען דער לאַגע אין דייטשלאַנד. ראָזענבערג פאָהרט אין דער בעגלייטונג פון גראַף פאָן ביסמאַרק.

בערלין, 6 (ספּ. טעל.).

די סטודענטען אין דרעזדען האָבען פאַר'ן לאָקאַל פון פּאָליטעכניקום אַרויסגעשטעלט אַ שאַנד

סלופּ, אויף וועלכען עס געפינט זיך אַ טאַבעלע מיט די נעמען פון די צוהערער און פון אייבעם אַ פּראָפעסאָר פון נישט אַרישער אָפּשטאַמונג.

דייטש-נאציאנאלע געגען די נאצ. סאציאליסטען

בערלין, 6 (ספּ. טעל.).

דער בונדס-ראַט פון דער דייטש-נאַציאָנאַלע פּאַרטיי האָט אָנגענומען אַ בעשלוס, וועלכע פאָדערט פולע גלייכבערעכטיגונג פון זייערע מיטגלידער מיט די פאָרשטעהער פון אַנדערע נאַציאָנאַלע ריכטונגען, ווייטער ווערט געפאָדערט צוריקצושטעלען די נאָרמאַלע באַציהונגען אין דער מלוכה און פערזיכערען די ווירטשאַפטליכע ענטוויקלונג פאַר אינדיווידועלע עקספּערימענטען און געוואַלד-טאַטען.

פרישע זעלבסטמארדען פון יודען אין דייטשלאנד

וויען, 6 (ספּ. טעל.).

ס'קומען אָן אַלאַרמירענדע ידיעות פון דייטשלאַנד וועגען אַ נייער כוואַליע פון זעלבסטמאָרדען דורך יודען, וואָס זענען פער'משפט אויף אַ הונגער-טויט. אין דער שטאָט לאַקשטאַט (ווירטענבערג) האָט דער לעהרער פראַנץ וואַשענבערג, וואָס איז אַרויסגעוואָרפען געוואָרען פון דער שול, דער שאָסען אין שלאָף זיין איינציג 9-יעהריג יונגעלע און דאַן זיין פרוי, נאָכדעם איז וואַשענבערג בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

ערשטע לעקציע פון פראפ. איינשטיין

אין דעם בריסעלער אוניווערזיטעט

בריסעל, 6 (ספּ. טעל.).

פּראָפ. איינשטיין האָט געהאַלטען די ערשטע לעקציע אין היגען אוניווערזיטעט, אַלס צוהערער זענען צוגעלאָזען געוואָרען נאָר פּראָפעסאָרען און דאָקטוירים.

דעם פּראָפ. איינשטיין האָבען בעגריסט די רעקטאָרען פון די 4 בעלגישע אוניווערזיטעטען.

דייטשע קאמוניסטען

בערלין, 6 (ספּ. טעל.).

אין דער בייערישער שטאָט פּעזנבערג האָט די פּאָליצישע פּאָליציי אַרעסטירט 20 קאָמוניסטען, מיטגלידער פון דער קאַמפס-אָרגאַניזאַציע „ראָט פראָנט". די דאָזיגע קאָמוניסטען האָבען געהאַט אַ גרויסען לאַגער פון געוועהר און אַמוניציע.

פוילישע רעגירונג טראגט אריין אן אנקלאגע צום האגער טריבונאל

געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

אינסברוק, 6 (יט"א טעלעגראַפיש).

אין די בערלינער דיפּלאָמאַטישע קרייזען האַלט מען, אַז דער האַגער טריבונאַל איז אומשטאַנד צו שיצען די יודען אין דייטשלאַנד.

ווי מ'גיט איבער פון זיכערע קוועלען, איז די פּוילישע רעגירונג צוגעטרעטען צו זאַמלען מאַטעריאַלען וועגען די יודען - פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד און האָט בדעה איבערצוגעבען אַן אָנקלאַגע צום האַגער טריבונאַל.

אקציעס פון יודישע אקציעס-געז. ווערען ענטווערט

רעגירונגס-קאנטראל איבער אקציען-געזעלשאפטען

אינסברוק, 6 (יט"א טעלעגראַפיש).

לויט אַ נייעם געזעץ פון דער היטלער-רעגירונג ווערט איינגעפיהרט אַ רעגירונגס-קאָנטראָל איבער די אַקציען-געזעלשאַפטען. די געזעלשאַפטען, וואָס זענען אונטערן יודישען איינפלוס, וועלען די אַקציעס ווערען ענטווערט.

היטלער'ס דעלעגאטען אונטערהאנדלען מיט יודישע דיאמאנטען-סוחרים

אפצושטעלען דעם באיקאט אויף דייטשלאנד פאר דעם פרייז פון לאזען פראקטיצירען צוויי יודישע אדוואקאטען

אַנטווערפּען, 6 (יט"א טעלעגראַפיש).

אַ דייטשע דעלעגאַציע האָט דאָ געפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט די יודישע דיאַמאַנטען-סוחרים אָפּצושטעלען דעם באָיקאָט געגען דייטשלאַנד, דערפאַר זאָגט די דייטשע רעגירונג צו, איבערצולאָזען 2 בעוויזיגטע יודישע אַדוואָקאַטען אין האַנאַו.

די יודישע סוחרים האָבען דעם פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפען און ערקלערט, אַז דער ווירטשאַפטליכער באָיקאָט געגען דייטשלאַנד, ווערט פאָרטגעזעצט מיט נאָך אַ גרעסערע קראַפט ביז די יודען-פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד וועלען פולשטענדיג אָפּגעשטעלט ווערען.

יודישע פליטים פון דייטשלאנד בעקומען אין פוילען אזיל-רעכט

אינטערווענץ פון צענטר. יוד. סאמ. צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד אין אינערען-מיניסטעריום

וואַרשא, 6 (יט"א טעלעפאָניש)

אַ דעלעגאַציע פון צענטר. יידישען קאָמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד האָט אינטערווענירט אין אינערען-מיניסטעריום וועגען די יודישע פליטים פון דייטשלאַנד.

דער מיניסטער האָט פערשפּראָכען אַרויסצוגעבען אַ צירקולאַר, נישט צו מאַכען קיין שוועריג קייטען ביים געבען די פליטים אַזיל-רעכט. און גינסטיג בעהאַנדלען די פראַגע וועגען פּוילישע בירגער וואָס וואוינען אין דייטשלאַנד אלס שטאַטסלאָזע.

יודישע און פוילישע אינטעליגענטען פראטעסטירען

געגען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד

וואַרשא, 6 (יט"א טעלעפאָניש)

דעם 10-טען מאי אין אָווענד וועט פאַר-

קומען אַ גרויסע פּראָטעסט-פערזאַמלונג געגען דעם היטלער-כוליגאַניזם. די פּראָטעסט-פערזאַמלונג ווערט איינגעאָרדענט פון דער יודישער און פּוילישער אינטעליגענץ.

צוליב'ן 1-טען מאי בעפרייט 115 פערזאן פון די קאנצענטראציע-לאגערן

צווישען די בעפרייטע איז נישטא קיין איין יוד

אינסברוק, 6 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם נאַציאָנאַלען אַרבייטס-טאָג פון 1-טען מאי אין דייטשלאַנד, זענען בעגנעדיגט און בעפרייט געוואָרען פון די קאָנצענטראַציע-לאַגערען 115 פּערזאָן צווישען די בעפרייטע געפינט זיך אָבער נישט קיין איין יוד.

יודישע סוחרים ארעסטירט אנגעקלאגט אין מיסברויכען אויף 11 מיליאן מארק

זייערע פערמעגענס זענען קאנפיסקירט געווארען

אינסברוק, 6 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין בערלין זענען אַרעסטירט געוואָרען צוויי בעריהמטע יודישע סוחרים יאַקב שפּירא און יאַקאָב, ביידע זענען זיי שטאַטסלאָזע, זיי ווערען אָנגעקלאָגט אין פעלשונגען און אין מיסברויכען אויף 11 מיליאָן מאַרק.

דאָס האָט אויסגענוצט די היטלער-רעגירונג אויף צו קאָנפיסקירען זייערע פערמעגענס.

היינטיגען מיטוואך וועלען פערברענט ווערען

די ווערק פון די יודישע אויטארען

בערלין, 6 (ספּ. טעל.)

היינט האָט זיך אָנגעהויבען די רייניגונג אין די ביבליאָטעקען פון די ווערק פון די אויטאָרען וואָס געפינען זיך אויף דער „שווארצער ליסטע". אָפּטיילונגען פון סטודענטען זענען אַוועק אין די עפענטליכע לעזע-זאַלען און פאָלקס-ביבליאָטעקען, און קאָנפיסקירט אַלע ווערק פון די פּראָגרעסיווע יודישע און לינקע אויטאָרען. די דאָזיגע ווערק וועלען היינטיגען מיטוואָך פערברענט ווערען אין בערלין אויפ'ן פּלאַץ פאַר דער אָפּערע.

פרעמיער מאקדאנאלד וויל ניט רעדען אין אמעריקא

וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד

לאָנדאָן, 6 (ספּ. טעל.).

דער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד איז צוריקגעקומען פון אַמעריקע.

ווי עס מעלדען די יודישע צייטונגען פון אַמעריקע האָט דער פּרעמיער דאָרט נישט געוואָלט זאָגען אַ וואָרט איבער דער לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד.

דער פאָרשטעהער פון דער יט"א האָט זיך צו איהם געווענדעט, בעת זיין קבלת-פּנים מיט דער פּראַגע: „צי פערדאַמט איהר די אַנטיסעמיטישע פּאָליטיק פון דער נאַצי-רעגירונג אין דייטשלאַנד?"

מאַקדאָנאַלד האָט געמאַכט אַ בעוועגונג פון פערלעגענהייט, האָט זיך אויפגעהויבען פון זיין בענקעל און געזאָגט: „איהר ווייסט דאָך אַוודאי, אַז איך בין געקומען קיין אַמעריקא וועגען אַנדערע זאַכען".

ביי אַ צווייטער געלעגענהייט האָט אַ צייטונגס-פאָרשטעהער זיך געווענדעט צו איהם מיט אַ פראַגע, וואָס ער דענקט וועגען דער לאַגע אין דייטשלאַנד. מאַקדאָנאַלדס ענטפער איז געווען: „עס איז היינט אַ וואונדערבאַרער טאָג".

די רעזולטאטען פון וואשינגטאן

העריא און מאקדאנאלד וועגען דעם ערפאלג פון די בעראטונגען מיט רוזוועלט'ן

לאָנדאָן, 6 (ספּ. טעל.)

דער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד האָט אין אַ רעדע דורך ראַדיאָ נאָכגעבען ערקלעהרונגען וועגען זיין רייזע קיין אַמעריקא. דער פּרעמיער האָט אויסגע-רעכענט 5 פּונקטען: 1) דאָס פעסטשטעלען די דאַטע פון צונויפרופען די אַלוועלטליכע ווירטשאַפטליכע קאָנפערענץ אין לאָנדאָן, 2) פאָרשען די מעטאָדען פון דער צוזאַמענאַרבייט אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ, 3) מיינונגס-אויסטויש וועגען מלחמה-חובות, 4) צוזאַמענאַרבייט צווישען ענגלאַנד און אַמעריקא אויף דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ אין גענף, כדי מעגליך צו מאַכען דעם גינסטיגען רעזולטאַט פון דער קאָנפערענץ, 5) ענגער מאַכען די פריינדשאַפטליכע בעציהונגען צווישען ענגלאַנד און אַמעריקא.

האַווער, 6 (ספּ. טעל.)

פרייטאָג איז דער פראַנצויזישער דעלעגאַט ג. פּרעמיער העריאָ צוריקגעקומען פון אַמעריקא.

העריאָ האָט פאָלגענדעס ערקלערט פאַר די פאָרשטעהער פון דער פּרעסע:

— כ'האָב אויסגערעדט מיט'ן פּרעזידענט רוזוועלט פיר פּרינציפּיעלע ענינים: 1) די פראַגע פון דער ווירטשאַפטליכער וועלט קאָנפערענץ; 2) די פראַגע פון ענטוואָפנונג און זיכערקייט; 3) די פראַגע פון אַ צאָל-וואָפענשטילשטאַנד צווישען 29. אַפּריל און 12. יוני און 4) די פראַגע פון חובות. אין אַלע דערמאָהנטע ענינים ברענג איך דער רע-

גירונג בעניוע אינפאָרמאַציעס, וועלכע וועלען איהר ערלויבען אָנצונעהמען ענטשפּרעכענדע בעשלוסען.

לאָנדאָן, 6 (ספּ. טעל.)

„דיילי העראַלד" שרייבט, אַז מאַקדאָנאַלד קלייבט זיך פאָהרען קיין גענף און דאַלאַדיע זאָל אויך אַהין קומען — כדי אַ שטופּ טון פון טויטען פּונקט די ענטוואָפנונגס קאָנפערענץ, איידער עס קומט זיך צונויף די ווירטשאַפטליכע וועלט-קאָנפערענץ

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" ארט. לייטונג: משה ליפּמאַן.

היינט, זונטאג, 9 אווענט—אַ פאָרשטעלונג לטובת דער שולע „יבנה" פּרעמיערע

דאָס בעריהמטע מייס-טערווערק פון שלום אש

רעווערענד ד"ר זילבער

היינט, 12.30 בייטאג פרימארגן פּרייזן פון 50 גר. ביז 1.09

„די 10 פון פאוויאק"

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע פון 9 אַ זייגער פריה אָן.

LABORATORJUM

Chemiczno-Bakterjologiczne

Inż. Ch.em. F. SZAC

ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85

Wszelkie analizy przemysłowe: wody, mydła, oleiny, artykułów spożywczych i t. d.

Ceny zniżone

לאדז, 7 מאי 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 7 מאי 1933

היטלער וועט אפהיטען די טראקטאטען

צוערשט אין בערלין און באלד דערנאך אין ווארשא זענען פארגעקומען צוויי אויסערגעוועהנליך וויכטיגע פאליטישע געשפרעכען. היטלער האט אין דער אנוועזענהייט פון אויסערן-מיניסטער נוי-ראט אויפגענומען דעם פוילישען געזאנדטען אין דייטשלאנד וויסאצקי. דאס געשפרעך האט געדויערט א שעה צייט. דער פוילישער געזאנדטער האט געפרעגט דעם פיהרער: ווי אזוי, קאן מען האל-טען, העלפען זיין די ווייטערדיגע בעציהונגען פון די ביידע לענדער, ווי אזוי וועט זיך געשטאלטען די פאליטיק פון דייטשלאנד לגבי פוילען? היטלער האט דערויף געענטפערט, אז די פאליטיק וועט זיך גיין שטרענג אין די ראהמען פון די עקזיס-טירענדיגע טראקטאטען. אנ'עהנליכע ערקלערונג האט דערויף אפגעגעבען דער פוילישער אויסערן-מיניסטער בעק פאר דעם דייטשען אמבאסאדאר אין ווארשא. דערמיט איז אריינגעטרעטען אנ'אנט-שפאנונג אין די בעציהונגען, וועלכע זענען געווען אנגעשטרענגטע ביז צום לעצטען גראד.

די פראגע וועלכע פוילען האט אפען און קלאר אוועקגעשטעלט פאר דער דייטשער פאליטי-שער פיהרונג איז געקומען אין דער ריכטיגער צייט. דער אנגריפס-לוסט נעגען פוילען, וואס איז אין דייטשלאנד געפלעגט געווארען דורך אלע ביז-איצטיגע רעגירונגען, האט אונטער דער הערשאפט פון האקענקרייץ רעגרייכט שוין כמעט דעם קול-מינאציאנס-פונקט. דייטשלאנד שטעלט מיט זיך פאר זייט עטליכע חדשים איין געוואלדיגען פארפאד-און פראפאגאנדע-פלאץ, און איינער פון די מא-מענטען פון דער וואהנזיגער אגיטאציע, וואס ווערט געפיהרט מיט דער גרעסטער אגוועגדונג פון קראפט און ענערגיע, איז די פראפאגאנדע פאר דער רעוויזיע פון די טראקטאטען און אין דער ערשטער רייה פון די גרעניצען מיט פוילען. דאס האבען די איצטיגע הערשער פון דייטשלאנד בעטראכט אלס דעם נאהענטסטען ציל פון זייער אויסערליכער פאליטיק. דאס ווארט „פאלאק", „פוילען" ווערט דארט ארויסגערעדט שיער נישט מיט דעמזעלבען האס, ווי דאס ווארט „יודע" און „מארקסיסט". די פוילישע מערב-גרעניץ ווערט פארגעשטעלט אלס דער נאהענטסטער ציל פון דייטשען אנגריף. דער קארידאר איז דער וויכ-טיגסטער טראפעי פון דער זיגערישער נאציאנאלער אויסערליכער פאליטיק. אין דער ריכטונג זענען נעגאנגען די אונאויפהערליכע פראוואקאציעס אויף דער גרעניץ. עס האט געמאכט דעם איינדרוק, אז איירא פע שטייט פאר א מיליטערישען צוזאמענ-שטויס צווישען דייטשלאנד און פוילען, און אז וועלכער עס איז צוזאמענשטויס אין וואסער ווינ-קעל פון איירא פע עס זאל נישט זיין, בעדייט אנ'-אלגעמיינעם קריג — דאס ווייס היינט יעדער. פוילען האט אויך שטענדיג געווארענט און ווארענט ביים היינטיגען טאג, אז יעדער פרוב צו בעריה-רען די פוילישע גרעניצען בעדייט קריג.

אבער אין דער צייט ווען די טעמפעראטור פון פערגאנגענהייט האט דערגרייכט די העכסטע גראדען, איז די אומגעבונג ארום דעם לאנד פון האקענקרייץ געווארען אלץ קאלטער און קאלטער. עס איז א פאקט, אז דייטשלאנד איז אין רעזולטאט פון דער דריי-חדשים'דיגער הערשאפט פון היטלער-הוגענבערג'ס רעזשים געווארען אינגאנצען איזא-לירט. עס איז פערשוואונדען געווארען — פון נא-ציאנאלען דייטשען שטאנדפונקט — דער קאפיטאל פון צוטרוי און פערשטענדעניש, וועלכער איז בצהאט אנגעזאמעלט געווארען דורך דער פריהערדיגער פאליטיק פון די דייטשע פיהרער, ווי ראטענוי, שטרעזעמאן און ברינינג. דער פראיעקט פון „פאקט פון די פיר", מיט וועלכען מאקדאנאלד איז געקומען פון מוסאלינין איז מיט שאנדע בעגראבען געווארען אויף דער היסטארישער זיצונג פון ענגלישען פאר-לאמענט, ווען אלע פארטיי-פיהרער אהן דעם קלאנ-סטען אויסנאהם האבען אין די שארפסטע און פער-ניכטענדסטע ווערטער פעראורטיילט דעם רעזשים פון די בעסטיעס, וואס פייניגען סאדיסטיש זייערע אייגענע אונשולדיגע בירגער. עס זענען דערנאך געקומען נאך אנדערע ענונציאציעס פון ענגלאנד, פון מלוכה-פיהרער, וואס בעזיצען דעם גרעסטען אויטאריטעט און וואס האבען שטענדיג געהאלטען, אז דייטשלאנד איז דורכ'ן ווערסאילער טראקטאט געטון געווארען א גרויסע עוולה, אז די עוולה דארף פעררריכט ווערען. לאיד דזשארדזש, איינער פון די גרעסטע פריינד פון בעזיגטען דייטשלאנד, האט ערקלערט, אז ער סאלידאריזירט זיך אינגאנצען מיט די ווערטער פון טשעמבערלען'ען וועגען דעם איצטיגען דייטשען רעזשים. עס איז געשעהן דאס וואס עס האט מיט שטוינונג קאנסטאטירט פרידריך אדלער: אין פערלויף פון עטליכע חדשים האבען די איצטיגע מושלים געבראכט דייטשלאנד נישט קיין קלענערען שאדען, ווי ווילהעלם און זיינע קאנצלערס פאר דער גאנצער צייט פון זיין רעגירען.

די בעפעלקערונג אין דייטשלאנד, וועלכע ווערט געפיהרט פון איין צוג אין צווייטען, וועלכע ווערט געשפייזט מיט פאראדען און הבטחות, ווייס נישט וועגען דער גרויס פון די דורכפאלען אויף דער אינטערנאציאנאלער ארענע, וועלכע די דייט-שע פאליטיק האט געליטען אין די לעצטע וואכען, דערצו האט מען פערמאכט דאס מויל דער פרעסע. אבער דער „פיהרער" און זיינע געהילפען — זיי ווייסען דאס אויסגעצייכענט. זיי האבען זיך שוין איבערצייגט, אז רעוויזירען טראקטאטען און גרע-ניצען איז א בעדייטענד שווערער ענין איידער אפשאפען די רעכט פון די יודען, אדער טרעטען מיט די פיס די עלעמענטארסטע געזעצען לגבי אייגענע בירגער, זיי מוזען זעהן וואסער גרויסען שאדען זיי האבען געבראכט דייטשלאנד מיט דער בארבארישער בעהאנדלונג פון דער יודישער בע-פעלקערונג און פון די פאליטישע געגנער. און עס האט שוין געמוזט קומען דאס אנדערע לשון אנט-קעגען פוילען, דאס לשון, וואס מיר האבען גע-הערט פון היטלער'ן: ער וועט פיהרען די פאליטיק אין הסכם מיט די עקזיסטירענדיגע טראקטאטען.

דאס איז איינער פון די זיגען, וועלכע מען קאן דרייסט גראטולירען דעם האקענקרייץ. וואס מעהר אזעלכע נצחונות אויפ'ן אויסערליכען געביט, אלץ נעהנטער וועט זיין די צייט, ווען עס וועט קומען די אויסניכטערונג פון נאציאנאל-שאוויניס-טישען טשאד, אין וועלכען עס ווערט געהאלטען דאס דייטשע פאלק, אלץ נעהנטער וועט זיין דער אונטערגאנג פון איצטיגען דייטשען רעזשים.

נאטירליך מוז מען די ערקלערונג פון היט-לער'ן אויפנעהמען מיט דעם גרעסטען פארבעהאלט. וואס עס בעדייטען די צוזאגען פון היטלער'ן, דאס ווייס מען שוין. געבעלס האט דאך שוין געהאט ערקלערט, אז ער וועט לאזען די יודען צורוה. ווערט דאך אין דער גאנצער וועלט געטריבען די אונפערשעהמטע אגיטאציע געגען די יודישע „גרויל-מערכען", אויך די בעציהונג צו פוילען, צו די פראבלעמען, וועלכע דייטשלאנד וויל אין פוי-לען ערלעדיגען, וועט זיך ווייניג ענדערען. דאס נאציאנאל-סאציאליסטישע דייטשלאנד קאן זיך נישט אפזאגען דערפון, ווייל אנדערש וואלט עס פאר די העק-טרייבער בעדייט בעגעהן זעלבסטמארד. פוי-לען וועט ווייטער מוזען בלייבען אויף דער וואך פון איהרע מערב-גרעניצען. אבער א געוויסע ענט-שפאנונג וועט קומען, און די ענטשפאנונג איז אויפגעצוואונגען געווארען היטלער'ן אלס רעזול-טאט פון דער ווילדער אינערליכער און אויסער-ליכער פאליטיק פון די גאסען-יונגען, וועלכע האבען, לויט דעם אויסדרוק פון ווערדשוואוד'ן, פער-שוועכט דעם נאמען פון זייער לאנד אין דער וועלט.

פ. פ. ק.

ווייטער ארומרינגלען מיט א קארדאן

פוילישע פרעסע-שטימען וועגען די געשפרעכען בערלין — ווארשא

וועגען די געשפרעכען צווישען די פיהרער פון דער דייטשער און פון דער פוילישער אויסערן פאליטיק שרייבט דער ארגאן פון דער סאנאציע די „גאזעטא פאלסקא":

די ערקלערונגען פון ביידע רעגירונגען דארף מען האלטען פאר א גינסטיגען סימפטאם. מען קאן נישט פיהרען קיין פאליטיק און נישט רעגולירען די בעציהונגען צווישען צוויי גרויסע מלוכות אין אנ'אטמאספערע פון פליאטקעס. אזעלכע פליאטקעס האט ספעציעל אין די בעציהונגען צווישען פוילען און דייטשלאנד נישט נאר נישט געפעהלט, נאר אין א געוויסער מאס האבען זיי אויך געווירקט אין פיל הויפט-שטעדט אויף זייער סמך צו זוכען א לעזונג פאר וויכטיגע אינטערנאציאנאלע פראגען. די אקציע, וועלכע איז אונטערגענומען געווארען דורך דער פוילישער רעגירונג האט געבראכט צו אנ'אפיציעלער אויפקלערונג פון אמת. די אויפ-קלערונג דארף מען אנערקענען פאר א בעפרידי-גענדיגע.

די ווירקליכע בעדייטונג פון דער ענטשפא-נונג אין די פויליש-דייטשע בעציהונגען, וועלכע האט ארויסגערופען דער דורך פוילען איניצירטער מיינונג-אויסטויש, וועט ליגען אין איהר דויער-האפטיגקייט. דאס איז אינגאנצען אנבעלאנגט דער-פון, אין וואסער מאס די ערקלערונג פון קאנצלער וועט געפינען אנ'אפשפיגלונג אין דער פאליטיק פון בערלין. יעדענפאלס איז א פרידליך צוזאמענ-לעבען צווישען פוילישען און דייטשען פאלק אזא וויכטיג פראבלעם, אז יעדער אנשטרענגונג אין דער ריכטונג, אונאפהענגיג דערפון, ווער און צוליב וועלכע מאטיווען עס האט דאס געטון, דארף מען אנערקענען פאר אנ'ערשיינונג, וואס איז גינסטיג פאר ביידע פעלקער און פאר דער וועלט.

„ראבאטניק" שרייבט וועגען דעמזעלבען ענין:

אזעלכע מינים וויזיטען און אפיציעלע ער-קלערונגען דארף מען נישט צושרייבען א צו גרויסע בעדייטונג. בעזונדערס ווען זיי שטאמען פון א היטלעריסטישער קוועלע. אויב היטלער האט ווירק-ליך ערקלערט, אז ער וועט גענוי אפהיטען די שלום-טראקטאטען, דארף מען דערמאנען, אז גאר נישט לאנג צוריק, דהיינו, דעם פינפטען מערץ האט ער אין אנ'עפענטליכער רעדע געפאדערט די רעוויזיע פון די טראקטאטען. עס איז א חוץ דעם אלגעמיין בעקאנט, אז די רעוויזיע פון די טראק-טאטען איז איינער פון די הויפט-פונקטען פון היט-לערס פראגראם, אויף וויפיל עס קאן בכלל זיין א רייד וועגען א פראגראם ביי אט די בארבארען

כען דארף אלזא נישט אננעהמען ערנסט דאס, וואס היטלער האט געזאגט וויסאצקין. די פלוצלינגע ווענדונג אין דער ריכטונג פון אכטען די טראקטאטען איז זיכער דיקטירט געווארען דורך דעם אומשטאנד, וואס היטלער מוז איצט די גרעס-טע אויפמערקזאמקייט לייגען אויף די אינערליכע פראבלעמען, און וואס די שטעלונג פון אויסלאנד, וועלכע איז געשטימט פיינדליך צו דער פאליטיק פון היטלעריזם, לאזט זיך פיהלען די איצטיגע הערשער פון דייטשלאנד. אויב אלזא מען וויל האבען, אז היטלער זאל ווייטער גענוי אפהיטען די טראקטאטען, דארף מען וואס פעסטער ארומרינגלען דייטשלאנד מיט א סאניטארען קארדאן.

נאוואטשינסקי'ס ענטציקונג פאר געבעלס'ן

דער ענדעקישער קלאון פאלט ווידער דורך

ווען ס'וואלט נישט געווען אזוי טרויעריג, וואלט מען געקענט אנשרייבען א קאמישען פעי"ס, אין וועלכען די הויפט-העלדען וואלטען געווען די ענדעקישע קונצענמאכער נאוואטשינסקי, פראפ. ריבארסקי דמאווסקי עט קאמפ. די גאנצע פיינע קאמפאניע מאכט פערשיעדענע אקראבאטישע שטיק, קריכט אויף גלייכע ווענט, און טוט אלץ אין דער וועלט, כדי צו בעווייזען, אז געבעלס, גערינג און זייערע חברים זענען זעהר גרויסע מענשען, און אז זיי וועלען ראטעווען די גאנצע מענשהייט פון דער יודישער געפאהר.

אין דער „א.ב.צ." אפאטעאזירט אדאלף באר-וואטשינסקי דעם שעף פון דער היטלעריסטישער פראפאגאנדע אין דייטשלאנד — געבעלסען. מען דארף אונטערשטרייכען, אז געבעלס איז א פשוט'ער גראפאמאן, אבער דאס שטערט נישט נאוואטשינ-סקין צו קלייבען התפעלות נישט נאר פון גע-בעלס „אינטעלעקט", נאר אויך פון זיין אויסער-ליכען אויסזעהען. עס איז איבעריג אנצעווייזען, אז געבעלס האט פעראטען שטראסערן און דאס האט איהם זעהר מיטגעהאלפען ארויסצושוויסען אויף דער אויבער-פלאך. ווען גרעגאר שטראסער האט אנגעוואוירען דעם חן אין די אויגען פון היטלערן — איז דער, וועלכער האט איהם פער-ראטען, געווען דער „ענטציקענדער פריינד פון פוילען", ד"ר געבעלס...

ס'איז ווייט נישט צוועקמעסיג צו פאלעמי-זירען מיט נאוואטשינסקין. מען קען איהם נאר שטעלען א בעליידענע פראגע: ווי אזוי רעכענט ער אריינצוטרעטען אין די היטלעריסטישע רייהען, בעת ווערנער האנעמאן, וועלכער האט צוגישגע-מאכט די לעגענדע פון פריי-יך דעם 2-טען, בע-מיהט זיך צו בעווייזען, אז קיסטוס איז נישט גע-קרייצט געווארען?

אין זיין קראנקהאפטער מאניע צו ציטירען האט נאוואטשינסקי אין די היטלעריסטישע מחנות אויך איינגעקלאמערט דעם בעקאנטען דייטשען שריפטשטעלער פריץ אונרו. עס ווייזט זיך אבער ארויס, אז אונרו איז דער אויטאר פון א גאנצער רייה פאציפיסטישע ווערק, וועלכע יועלען וואהר-שיינליך איצט פערבערענט ווערען אויף דעם היט-לעריסטישען אויטא-דא-פע. זיין ברודער איז אמאל געווען אנ'אנהענגער פון היטלעריזם, אבער ער האט מיט דער דאזיגער בעוועגונג קאטעגאריש אי-בערגעריסען און דעמאסקירט איהר בארבארענטום אין א בראשור, וועלכע ער האט ארויסגעגעבען אין פראנקפורט.

ס'איז אויך נישט געלונגען נאוואטשינסקין מיט דיינע ציטאטען בנוגע ערנעסט פאן סאלאמאן, וועגען וועלכען עס דערמאהנט טעאדאר לעסינג אין זיין בוך „פאם יודענהאס". איז אבער ערניסט פאן סאלאמאן דווקא א מענש פון ראדיקאלע אנ-שויאונגען, וואס איז צו זעהן פון זיין לעצטע דערציהלונג „די שטאט", וועלכע איז דורכגע-דרונגען מיט געוויסע קאמוניסטישע טענדענצען.

נאוואטשינסקי איז געווארען א מין „ספעץ" אויף ציטאטען און ביי די לעזער פון דער „א. ב. צ." און „גאז. ווארש." האט זיך געשאפען דער איינדרוק, אז נאוואטשינסקי פיהלט זיך זעהר היי-מיש אין דער גאנצער וועלט-ליטעראטור.

ס'ווייזט זיך אבער ארויס, אז נאוואטשינסקי איז אנ'עם-הארץ און כדי צו בעפעסטיגען די סימ-פאטיעס פאר היטלערן און דער באנדע רוצחים שטעלט ער זיך נישט אפ אפילו פאר פשוט'ע פאלסיפיקאטען און ער פערגרעסערט די היט-לעריסטישע רייהען מיט אזעלכע פערזאנען. די ביכער פון וועלכע ס'זענען ארער וועלען גאר אינ-גיכען עפענטליך פערברענט ווערען.

וועט טאקע נאוואטשינסקי וואהרשיינליך אינ-גיכען בעקומען א ספעציעלע אויסצייכנונג פון דער היטלער-רעגירונג פאר זיין אונטערשטיצונג, וועל-כע ער גיט דעם פראפאגאנדע-מיניסטער געבעלס.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוועגד.

בעזונדערע ווארטע-צימער פאר פרויען.

דיסקוסיע אין א משוגעים-הויז

קארל ראדעק וועגען דער אוטאפיע פון נאציאנאל סאציאליזם

אין „איזוועסטיא" בעווייזט קארל ראדעק, אז די היטלעריסטישע בעוועגונג איז נישט עפעס אנ-דערש, ווי דער פרוב פון קאפיטאליזם זיך אייצ-צוהאלטען ביי דער מאכט דורך אויסנוצען די אויסגעאנגסלאזע לאגע פון די ברייטע מאסען פון דער דייטשער קליין-בורזשוואזיע, וועלכע האט פער-לוירען דעם צוטרוי צו דער פיהרונג פון דער גרויס-בורזשואזיע און בכלל צו די אלטע ווענען.

די סאציאלע אידעאלען פון דעם נאציאנאל-סאציאליזם האלט ראדעק פאר פולקאם אוטאפיס-טישע.

ווען מען לייענט, שרייבט ראדעק, דאס בוך פון אלפרעד ראזענבערג, „דער מיטאס פון 20-טען יאהרהונדערט", מיט זיינע קללות אויפ'ן אדרעס פון דער אונבעהילפליכער וועלט-ווירטשאפט, מיט זיינע דיגאסקירונגען פון קאפיטאליזם, מיט זיינע אידע-אלען פון א אייגנלאנד, וואו יעדער מענש האט א שטיקעל לאנד, איז דער ערשטער איינדרוק דער, ווי די וואלט אנגעהערט געווען אויף אנ'עקזאל-מישער דיסקוסיע אין א משוגעים-הויז. אבער אין דאזיגען משוגעת איז פארהאן א סיסטעם. דער רו-איגירטער קליינבירגער טרוימט וועגען א רויז אהן דערנער, וועגען א קאפיטאליזם אהן רויאין, אהן נויט, אבער פון קאפיטאליזם גופא וויל ער זיך נישט אפזאגען. ער וויל האבען א זיסען קאפיטא-ליזם. ער העט זיך איין צו די מעשיות פון די נאצי-סאציאליסטען וועגען דריטען רייך, וואו עס וועט נאך פארהאן פריוואט-אייגענטום. אבער וואו די פאשיסטישע דיקטאטור גאראנטירט איהם, אז דער וואלף וועט טרינקען וואסער אינאיינעם מיט'ן שעפעלע.

ראדעק בעשולדיגט די סאציאל-דעמאקראטיע, אז זי האט מיטגעהאלפען צום זיג פון היטלעריזם.

א ווינקעל אויף דער וועלט

וואו מענשען וואוינען אויף קאנאנען און ביקסען

דער בעריהמטער גיבראַלטאַר, וואו עס איז אַן אייביגער מלחמה־פונקט.— אַ שטאָט היַנטער ווענט און פערשלאָסענע טויערען און גאַסען געבויט אויף אַ פעסטונג מיט טונעלען און האַרמאַטען.—אַ בעזוך אויף אַ בית־עולם פון יודען, וואָס זענען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד צו ראַטעווען די איבעריגע יודען

דער גאַנצער גיבראַלטאַר איז הינטער ווענט. היַזער זענען פערשטעלט פון ווענט. געשפּעטען, אַלץ איז איינגעשלאָסען אין ווענט. ווי מאָדנע דאָס איז! וואָס פאַר אַ אָריגינעלער ווינקעל אויף דער וועלט! דער גיבראַלטאַר איז אַ שטענדיגער מלחמה־פונקט. ער ליגט אויף שפּאַנישע ערד, ווי אַ באַן אויף אַ פּנים. דער פּנים איז שפּאַניע און די באַן איז ענגלאַנד. זענען שפּאַניער אין כעס פאַרוואָס ענגלאַנד האַלט זייער באַן אין די הענט. שפּאַניע פיהלט וועגען גיבראַלטאַר אונטער ענגלאַנדס הערשאַפט, ווי פראַנקרייך האָט געפיהלט ווען עלזאַס־לאָטרינגען איז געווען ביי דייטשלאַנד און פראַנקרייך. גופא איז אויך אין כעס איבער׳ן גיבראַלטאַר, וואָרים גלייך דערביי איז מאָראָקאָ, די פראַנצויזישע אַפריקע. זי וויל די „באַן“. און איטאַליע איז אויך ברוגז. דער גיבראַלטאַר איז אייגע פון ענגלאַנד׳ס שליסלען צום מיטעלענדישען ים, וואָס פיהרט צו אינזלען און קאָלאָניעס און מאַנדאַטען־לענדער אין מזרח. איז דאָס, ווי פיר לענדער וואָלטען געפיהר׳ט א ברוגז און געווען גרייט זיך צו שלאָגען איבער אַ פּאַס וואַסער.

דער גיבראַלטאַר אַליין, דער שטיין, דער באַרג, איז בלויז צוויי אַ האַלב מייל די לענג, און עס וואוינען אויף איהם אַ פּאָר צעהנדליג טויזענט מענשען.

ווי אַזוי?

די הייזלעך ציהען זיך פונ׳ם ים צו די שפּיצען פון באַרג, און זיי זענען שמאָל. מענשען קענען דאָרטען נישט געהען איינער לעבען צווייטען, נאָר איינער נאָכ׳ן צווייטען. און מען מוז גאָר געהען אין מיטען גאַס. און אינ׳ם זעלבען מיטען גאַס רייבען זיך מענשען אָן אייזלען, און ביידע פּלאָנ־טערען זיך צווישען מיליטערישע אויטאָמאָבילען, און מען טרייבט דאָרטען דורך בהמות, און אָקסען שלעפּען האָלץ, און קינדער קריכען דאָרטען אַרום, און אַזוי טוליען זיך מענשען צו בהמות, און שטיב־לעך צו געסלעך, און זיי אַלע ליגען צוגעטוליעטע צום בויך אין צום רוקען און צו ביידע זייטען פון באַרג, און אין דעם אינעווייניג פון באַרג ציהען זיך טונעלען איבער טונעלען, און האַרמאַטען און אַלע מינים קריגס־וואַפען זענען די געדערים פון באַרג — אַ שטאָט, אָדער א מדינה׳לע, וואָס לעבט ווירקליך אויף מיילער פון קאַנאָנען און אויף שפּיצען פון באַגנעטען.

(פון א רייזע)

אויף אַ טייל באַרג זענען פעראַן בעקוועמע היַזער מיט גערטנער און פּאַרקס — וואוינען דאָר־טען די ענגלישע מיליטער־לייט. זיי זענען די אַריס־קראַטיע. און צו זיי קומען פּרייבט, קרובים, משפחות פון ענגלאַנד. פעראַן דאָך אין ענגלאַנד אַ גאַנ־צער קלאַס פאַמיליעס, וואָס ווערען צושיקט אי־בער אַלע ימים צו ווערען קאָמענדאַנטען און וואַכ־לייט איבער די קאָלאָניעס. דער גיבראַלטאַר האָט זיי אויך. האָב איך אין א געזעלשאַפט פון אַזעלכע ענגלענדער געהערט א דיסקוסיע וועגען מאַקדאָ־נאַלד׳ן. ער געפעהלט זיי נישט. דאָס, וואָס ער איז לעצטענס געוועזן אין זשענעווע, און געזוכט צו „בעפעסטיגען פרידען“, האָט ביי זיי אַרויסגערופען קריטיק, עס האָט ביי זיי געהייסען, אַז ער „דולט אַ קאָפּ“ וועגען פרידען און „בעשיצט נישט ענג־לאַנד“. איינער האָט זיך אויסגעדריקט, אַז מאַקדאָ־נאַלד׳ס פּרעמיער־פעריאָדע וועט פאַר ענגלאַנד זיין אַ „בייזער חלום“, און אַ 2־טער האָט גע׳טענה׳ט: „אין דער וועלט קאָכט זיך פולווער, און מאַקדאָנאַלד איז פערנומען מיט אַנדער׳ע לענדער און ענגלאַנד געהט איהם ווענינ וואָס אָן; ער האָט זיך ענטזאָגט צו בעשיצען ענגלאַנד אין דער צייט פון דער וועלט־מלחמה, ווי קומט אַזאַ טרוימער־פּאַסיפיסט צו זיין ענגלאַנד׳ס קאָפּ?.. יאָ. מאַקדאָנאַלד׳ס גורל — פער־פרעמדט פון אייגענע, פון דער לייבאָר פּאַרטיי, מיט שנאה אויף זיך פון ענגלאַנד׳ס אימפּעריאַליסטען.

* * *

כ׳בין געגאַנגען צום שפּיץ פון גיבראַלטאַר, צום סאַמע הויך, וואו עס געפינען זיך זייער בע־ריהמטע אַכט פּונקטען, פון וואַנען צו בעגעגענען מיט פייער שונאים אויפ׳ן ים. נישט קיין בריטישע אונטערטאַנען לאָזט מען אַהין נישט צו. כ׳האָב אָבער געקראָגען אַן אינטערעס דיקא צו געהען אַהין. כ׳האָב געהערט אין די סאָלדאַטען־באַראַקען אַז ביים שפּיץ פון גיבראַלטאַר איז דאָ אַן אַלטער יודישער בית־עולם. כ׳האָב אויסגעפּועל׳ט אַן ערלויבניש מיט אַ תנאי, אַז איך זאָל דאָרטען גאָרנישט פאָטאָגראַפירען, און איך בין אַזוי צוגעקומען צו אַ קאַפּיטעל געשיכטע פון אַ יודישער קהלה, וואָס האָט איז זיך גאָר א צויבערליכען אינטערעס.

צווישען מיילער פון קאַנאָנען, וואָס קוקען אַרויס פונ׳ם שפּיץ באַרג, וואו אונטער איהם גע־פינען זיך אַלערליי קאַמער־לעך פון פעסטונג, ליגט אַ גרופּע אויסגעלייגטע אַלטע ווייסע שטיינער, ליי־געגדע מצבות, מיט העברעאישע בוכשטאַבען אויף זיי — נעמען און יאָהרען און טיטלען. איין נאָמען איז — יוסף אַלמאַליה; דערביי איז אַ שורה — „בשנת ויהיה את יוסף ליצירה“. אַן אַנדער נאָמען איז — אברהם חיים; און דערביי בוכשטאַבען — „ה׳ת־ק׳ע־ג“. גאָר א פערוואָרפענער שטיין האָט אַ טיטעל אויף זיך — „קשישא חסידה“. יענער שטיין איז דער עלטסטער. אויף וויפיל מ׳קען וועגען דעם שטיין דערגעהען אין די אַרכיוועון פונ׳ם מיליטערי־שען קאָמענדאַנט, איז ער פון די צייטען פונ׳ם גירוש פון שפּאַניע. אַ צאָהל פון יענע יודען זענען געקומען צום גיבראַלטאַר. לויט היסטאָרישע קראָ־ניקען, האָבען אַ סך זיך גע׳שמד׳ט. אַנדערע, ווי־דער, זענען ביז טויט פערפייניגט געוואָרען פון די מורען, וועגען אַן אַנדער מצבה, אויף וועלכער עס איז דאָ דער נאָמען אַבענדאַנא, ווערט אָנגעגעבען אין אַן אַלטען העברעאישען פּנקס, וואָס איז דאָ אין די אַרכיוועון פונ׳ם קאָמאַנדאַנט, אַז דער אַבענדאַנא איז פון אַ משפחה אין ענגלאַנד. צוויי בעריהמטע ברידער זענען דאָרטען געווען מיטן זעלבען נאָמען איינער, ר׳ יעקב הכהן, איז אין יאָהר 1680 געווען דער ספרד׳ישער רב אין לאָנדאָן; דער צווייטער יצחק, איז געווען פּראָפעסאָר פון העברעאיש אינ׳ם קעמברידזש׳ער אוניווערזיטעט מיט דרייסיג יאָהר שפּע־טער, אין יאָהר 1710. ביידע זענען זיי געווען גרויסע בעלי־תורה. וועגען דעם אַבענדאַנא פון גיבראַלטאַר ווערט אָנגעגעבען, אַז ער איז געווען אַ קרוב פון די צוויי ברידער און אַז ער איז געווען אין אַ קאָמיסיע פון דער מלוכה צו פעריקציפען פריינדשאַפט צווישען ענגלאַנד און די מורען. אָ־בער דאָס איז אַלטע געשיכטע. דער יודישער בית־עולם אויפ׳ן פעסטונג פון גיבראַלטאַר האָט אַ שפּע־טערען קאַפּיטעל — אַ גרופּע קבורה אונטער איין מצבה, און עס ווערט אָנגעגעבען אַלס אַ פאַקט:

העכער הונדערט און פופציג יאָהר צוריק האָט אויפן גיבראַלטאַר אויסגעבראָכען אַ מגפה. מענער און פרויען, אַלטע לייט און קינדער זענען אומגע־קומען, אויסגעשטאָרבען פון אַ פּעסט. ס׳איז געווען אַ יודישע קהלה צווישען די ראַסען, וועלכע האָבען דאַן בעוואוינט דעם גיבראַלטאַר, און זי איז געווען אָנערקענט און גלייכבערעכטיגט מיט די אַנדערע רעליגיעזע געמיינדעס. ווען די מגפה האָט אויס־געבראָכען, זענען ביי די יודען געווען ווייניגער קרבנות, ווי ביי די אַנדערע ראַסען און גלויבענס, ס׳איז געוואָרען אַ קלאָג, אַז דער יודישער גאָט שטראָפט די אַנדערע גלויבענס, אַלע קומען אום, און יודען — ווייניג. „אונזער גאָט שטראָפט קיינעם נישט“ — האָבען די יודען גע׳טענה׳עט. עס האָט נישט געהאָלפען. „שילט אייער גאָט!“ — איז צו די יודען געקומען אַ פאָדערונג. האָט זיך די יודישע קהלה פערזאַמעלט, און צווישען זיך בעשלאָסען צו־צושטעלען אַזוי פיל מתים, וויפיל די אַנדערע גלוי־בענס וועלען האָבען. ווי אַזוי? מ׳וועט בעגעהען זעלבסטמאָרד! ווער זאָל עס טאָן? מ׳וועט וואַרפען גורל! און ביז די מגפה איז אַריבער, איז אויסגע־קומען, אַז גאָר א גרויסע צאָהל יודען זאָלען זיך נעמען דאָס לעבען, איבערלאָזענדיג ווער וועלטערען, און ווער ווייב און קינדער. איז דאָס פון זיי דער „ברודער קבר“ אויפ׳ן בית־עולם ביים קרעכסט פון גיבראַלטאַר, אַ ברודער־קבר פון זעלבסטמער־דער, כדי נישט צו שילטען דעם אייגענעם גאָט...

איך בין געשטאַנען ביים קבר און געקוקט אויפ׳ן געגענד אַרום. די הויקע־דיגע בערג פון דער אַפריקאַנער מאַראָקאָ האָבען געקוקט אַנטקעגען. פון אַן אַנדער זייט — פלאַכען פון שפּאַניע. איך בין אַראָפּ צו געהען אויפזוכען לעבעדיגע יודען אויפ׳ן גיבראַלטאַר.

ח. לאנג.

ס׳איז שוין פריהלינג!
קאסמעטיק מאכט שעהן און פריש!
בעזוכט די איינציגע גרעסטע רענאמירטע
פערפומעריע
י. דרוקער
5 זאוואדזקא 5
טעל. 175-92
בעזוכט דעם רייכסטען אויס־וואהל פון די נייעסטע פאריזער
פערפומען
ערשטקלאסיגע פודערן, טואלעט־זייפען או״וו
צו פאבריקס־פרייזן
הורט און דעטייל!
רעיעלע און סאלידע בעהאנדלונג
מיט עכטונג
Perfumerja
J. Druker
5 ZAWADZKA 5
tel. 175-92.
פאר ענגראסיסטען בעדייטענדע רעבאט
קאסמעטיק

דעם פּאַרזיצער׳ס אַ חבר

(אַ סקיצע פון סאָוועטישען לעבען)

פון מ. קאזירעוו.

ווי מען האָט פּאַנטאַלעעוון אויסגעקליבען פאַר׳ן שטאָטישען פּאַרזיצער, האָט פּעטקע פעררייסען די באַן. וואָס אַ וואָרט:

— כ׳וועל פאָהרען צום פאַרזיצער!

— איז וואָס?

— וועט ער דיר אָנלערנען! אי! זפּיטער האָבען מיר ביידע געאַרבייט אין איין וואַרשטאַט. מיין בעסטער חבר געווען. ער פלעגט צו מיר זאָגען: „טריצק נישט דאָס חזיר׳ל, ווערסט בלינד ווערען!“ אַזוי פלעגט ער מיר זאָגען.

— דאַרף זיין אַ קאָפּשטיק!

— אייננמאָל אַ קאָמפּמענש!

און מיט פּעטקען האָט די געגענד מעהר גע־שמועסט ווי מיטן פּאַרזיצער, מיט פּאַנטעלעעוו׳ן.

און פּעטקע האָט זיך געגרויסט מיט׳ן חבר.

מאַכט זיך — פּעטקעס דאַרף האָט זיך גע־משפּט מיט אַ שכניש דאָרף. פּעטקעס דאָרף האָט פערשפּילט און דער ענין איז איבערגעגאַנגען אין שטאָט אַריין.

זענען פויערים פון פּעטקעס דאָרף געפאָהרען אין שטאָט אַריין, זיך אַרומגעשלעפּט דריי טעג און צוריקגעקומען מיט גאַרנישט.

— אַז איין שטאָט זענען מיר, פויערים, בליגד. מען דאַרף האָבען אַן׳אייגענע האַנד, וואָס זאָל פיהרען.

— אָהן אַ האַנד קיין טריט נישט!

דער עולם איז אַוועק צו פּעטקען.

— אַזוי און אַזוי, פּעטקע, דיין ווייב איז פון אונזער דאָרף, ביזטו אויך אַן׳אונזעריגער. הוצאות וועלען מיר בעצאָהלען.

פּעטקע האָט לאַנג נישט געטראַכט און מסכים געווען:

— כ׳וועל פאָהרען אויף קהלשע הוצאות און כ׳וועל זיך זעהען מיט אַן׳אַלטען חבר.

ווי ער איז געקומען אין שטאָט אַריין — גלייך צום פּאַרזיצער.

— וואו איז דער פּאַרזיצער?

— וואָס האָט איהר געדאַרפט?

— א בעקאַנטער... א חבר...

מען האָט איהם אָנגעמאָסטען פון אויבען אַראָב:

— ציווילע בעזוכער נעמט ער אויף פון צוויי ביז דריי, אָבער נאָר אַזוינע, וואָס האָבען אַן׳ענין.

— איך האָב אויך אַן׳ענין!

ער האָט זיך דערוואַרט ביז צוויי, דער פּאַרזי־צער האָט פּעטקען גלייך דערקענט.

— פּעטקע, חבר מיינער! דו ביזט עס?

— אָבי ער האָט מיך דערקענט — טראַכט זיך פּעטקע.

— וואַרט צו, פּעטקע, כ׳וויל זיך מיט דיר דורכ־רעדען.

פּעטקע האָט זיך צוגעזעצט.

— כ׳וועל גיך אָפּפאַרטיגען דעם עולם און מיר וועלען אַ שמועס טון.

— כ׳האָב צו דיר אַן׳ענין, פּאַנטעלעעוו.

— אויב דו ביזט געדעכט, וועל איך דיך נישט קריוודען.

פּעטקע איז געווען אין זיבעטען הימעל. ער האָט זיך צוגעקוקט, ווי דער חבר זיינער נעהמט אויף אין בעזוכער, שיקט אַוועק א צווייטען.

מיט אַמאָל האָט פּאַנטעלעעוו זיך אַ כאַפּ געטון:

— שוין דריי אַ זייגער! ענטשולדיג פּעטקע, כ׳האָב א זיצונג פון דריי ביז פינף — אַ קאָמעדיל. הער, קום אַרויף פינף אין אונזער גאָרקיך, וועלען מיר אַלץ איבעררעדען.

ער איז געקומען אין גאָרקיך — ער וואַרט. עס איז שוין פינף, פערטעל נאָך פינף, האַלב זעקס.

— ער וועט נישט קומען!

זיבען אַ זייגער — ער איז דאָ אַ פּערסאָפּעטער:

— די זיצונג האָט זיך פערצויגען. און איצט האָב איך ווידער א זיצונג, ווייסט גאָר וואָס? קום צו מיר אין הויז אַריין.

— וויפיל אַ זייגער?

פּאַנטעלעעוו האָט אַרויסגענומען א געשריבע־נע טאַבעלע:

— ביז אַכט — זיצונג. פון אַכט ביז ניין -- אַ קאָנפערענץ, הייסט עס, קום אַרום צעהן.

פּעטקע איז געקומען צעהן. מען האָט איהם אַריינגעלאָזט, אַריינגעזעצט אין א שטול — זיצט ער און וואַרט.

ער האָט געוואַרט א האַלבע שעה, אַ שעה צוויי.

— זאָל ער אוועקגעהען?

אום איינס ביינאַכט איז פּאַנטעלעעוו געקומען. די אויגען קלעפּען זיך. ס׳פּנים צעקנייטשט — ער זעהט נישט וואָס עס טוט זיך אַרום איהם, ער האָט אַ קוק געטון אויף פּעטקען, געוואָלט עפּעס זאָגען און גלייך זיך אויסגעצויגען אויף דער סאָפע. ער שלאָפט שוין.

צוויי טעג איז פּעטקע נאָכגעלאָפען פּאַנטעלעעוו. ער האָט איהם אַפילו געזעהען, נאָר דורכ־צורעדען זיך מיט איהם, האָט זיך נישט איינגע־געבען.

— ענטשולדיג, חבר, ווי דו זעהסט, לעב איך לויט דער אויסגעשריבענער טאַבעלע. קום איבער ראָנערשטאָג אום ניין.

— אין דער היים?

— אין דער היים!?

ער איז געקומען.

אָבי איך האָב איהם געכאַפּט! און מיט אַן׳אמת — פּאַנטעלייעוו איז געלעגען אויף דער סאָפע און האָט געלייענט.

— איין מינוט, פּעטקע — כ׳וועל נאָר אויס־שרייבען די אַנקעטע און מיר וועלען רעדען.

אין אַ האַלבער שעה אַרום:

— אַ רגע, פּעטקע, כ׳דאַרף צוגרייטען א רעדע...

ס׳איז שוין עלף. פּאַנטעלעעוו האָט אַרויסגענו־מען דעם זייגער:

— דערצעהל, כ׳האָב אַ האַלבע שעה צייט, ווי לעבט זיך דיר?

פּעטקע איז צו צום ענין:

— אַזוי און אַזוי... אַזוי און אַזוי...

ער האָט נאָך נישט איינגעפּעט... קלינגט:

— האַלאָ!

— גלייך!

פּאַנטעלעעוו האָט אַוועקגעלייגט דאָס טרייבעל:

— ווייסט וואָס, פּעטקע, פאַל אַריין אין דער פריה — איצט מוז איך געהן אויף אַ בעראַטונג...

פּעטקע האָט אָפּגעזיפצט:

— דאַרף זיין אַ קאָמפּענש, אוי אַ קאָמפּמענש!

צומאָרגענס איז ער אַוועק אין דער אָבטיילונג וועגען ערד־ענינים, וואוהין ער האָט גלייך גע־דאַרפט געהן. דאָרט האָט מען זיך מיט איהם דורכ־גערעדט און איהם געגעבען געזעכט.

— געזעגענען זיך מיט פּאַטעלעעוון? כ׳וועל זיך סיי ווי סיי נישט דערשלאָגען צו איהם! זיי וועלען דעם מענשען פון די כחות ברענגען!

ער איז אוועקגעפאָהרען און זיך נישט געזעהען מיט׳ן חבר.

די פויערים זענען פּעטקען אַנטקעגען געקומען:

— נו?

— מיר האָבען געוואונען.

ער גיט זיי אַ פּאַפּיר — שוואַרץ אויף ווייס. זיי קוקען — ריכטיג.

— גיט מיר בלויז די הוצאות.

— און כאַבאַר האָסטו נישט געגעבען?

פּעטקע האָט פעררייסען דעם קאָפּ:

— וואָס רעדט איהר? דער פּאַרזיצער איז אַן׳אייגענער מענש, אַ חבר! כאַבאַר? טפו!

יודיש פון א. פען.

ארטאפעדישער אנשטאלט
בראַסטעזען, גאָרסעטען, אָר־טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פלאַטפוס־איינלאַגען געגען פוס־שמערצען אַלס נאָך גיפּס־אַבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטן געריכט

סקארבאווא פערברעכענס און די אמנעסטיע

אין צוזאמענהאנג מיט דער אנווענדונג פון דער לעצטער אמנעסטיע ענטשטייט א פראגע, וואס פארא פערברעכענס ווערען קוואליפיצירט אלס סקארבאווע, אויף וועלכע ס'זענען, ווי בעקאנט, נישט חל די הנחות פון דער דאזיגער אמנעסטיע.

לויט דער אויפקלערונג פון העכסטען געריכט ווערען פאר סקארבאווע אנערקענט אזעלכע פערברעכענס, וועלכע שאדנען דירעקט די אינטערעסען, פערמעגען אדער די הכנסות פון מלוכה־אוצר.

קאסאציעס און קויציעס

דערלאנגענדיג א קאסאציע סיי אויף א ציווילען און סיי אויף א שטראפליכען פסק־דין, מוז אייב בעלייגט ווערען א קויציע.

די קויציע דארף בעלייגט ווערען גלייכצייטיג מיט דער קאסאציע. אויב די קאסאציע ווערט אריינגעטראגען אין פארשריפטליכען טערמין און די קויציע ווערט בעלייגט ערשט נאכ'ן טערמין, ווערט די קאסאציע צוריקגעשיקט און דער פעטענט פערלירט שוין ממילא די רעכט צו דערלאנגען א קאסאציע.

צו איינענען א משכון?

אויף א משכון מעג מען בארגען געלד בפירוש, אויב מ'בעשעפטיגט זיך נישט פראפעסיאנאל מיט בארגען אויף משכנות.

מ'מעג אפילו פון בעל חוב פאר אזא ערטיילטע הלוואה אויך נעמען א געזעצליך דערלויבטען פראצענט. מ'טאר אבער נישט דעם איינגעלייגטען משכון אליין פערקויפען אפילו ווען דער בעל חוב האט פיים בארגען דערויף אליין מסכים געווען.

קוים פערקויפט עס אבער דער קרעדיטאר יא, קאן מען איהם נישט פערמשפטען פאר צואייגענען אנפערטרויט פרעמד אייגענטום, באכמעהר: ער בעל־גייט בכלל נישט דערמיט קיין שטראפליך פערברעכען.

ער טראגט נאר אויף זיך א ציווילע פעראנטווארטליכקייט, מ'קאן פון איהם אלזא בלויז מאנען אנ'ענטשפרעכענדע געלד־ענטשעדיגונג פאר'ן געליטענעם שאדען.

פערשטייט זיך, אז אויף א ציווילען וועג דארף אזא האנדלונג געלענקט ווערען בלויז אין דעם פאל, אויב דאס פערקויפען איז פארגעקומען נאך דער אויספאדערונג פון בעל־חוב דאס משכון אויסצוקויפען אדער נאכ'ן אפגערעדטען אין הלוואה־אפמאך טערמין.

א טייערען פעלץ מעג מען סעקוועסטרירען

א נויטיגען מלבוש טאר מען נישט סעקוועסטרירען. זומער אלזא טאר מען נישט צונעמען דעם בעל חוב קיין לייכטען פאלטען און ווינטער קיין שווערען. דאגעגען אויב ס'האנדעלט זיך וועגען א טייערען פעלץ, מעג ער אפילו זיין דער איינציגער מלבוש ביים בעל־חוב קען מען איהם אויך אין ווינטער צונעמען, סיידען ר'בעווייזט, אז ר'איז נישט ביכולת זיך צו קויפען קיין אנדערען, א ביליגערען.

דער קרעדיטאר האט אבער דאס רעכט אין אזא פאל צו שטעלען אין זיין רשות אנ'אנדערען ווינטער מלבוש, דאן מעג מען ביי דעם בעל חוב אזא פעלץ יא צונעמען.

— לד.

פארשריפטען וועגען אפעלאציעס לויט די נייע קאדעקסען

אין ציווילע פראצעסען

אויף יעדען פסק דין פון שטעטישען אדער קרייז געריכט אין דער ערשטער אינסטאנץ קאן מען דערלאנגען אנ'אפעלאציע. די אפעלאציע מוז בעלייגט ווערען אין דעם געריכט, וועמענס פסק־דין ס'ווערט פערקלאגט, אין משך פון 14 טעג נאכ'ן דערהאלטען דעם מאטיווירטען פסק־דין אדער די מעלדונג, אז דער דאזיגער פסק־דין איז שוין פארטיג.

דעם פארשלאג אז ס'זאל צוגעגרייט ווערען אזא מאטיווירטער פסק־דין איז דער פעראינטערעסירטער צד מחויב צו שטעלען דעם געריכט אין משך פון 7 טעג נאכ'ן פערעפענטליכען דעם פסק־דין. ביי דער געלעגענהייט איז אגב אויך שוין כדאי צו דערמאנען די בעשטימונג פון פונקט 2 ארטיקעל 393 פון קאדעקס פון דער נייער ציווילער־פראצעדור

לויט דער דערמאנטער בעשטימונג קאן מען דערלאנגען איבערהויפט אנ'אפעלאציע אין פאלען, ווען דער פסק־דין ווערט נישט צוגעשטעלט דעם געגעבענעם צד אויף אנ'אמטליכען אופן, נאר דאס מאל, ווען דער זעלבער צד האט אין אנגעוויזענעם טערמין בפירוש פערלאנגט א מאטיווירטען אורטייל.

די אפעלאציע מוז ענטשפרעכען אלע פארמעלע כללים. א חוץ דעם דארף אין איהר אנגעגעבען ווערען פאלגענדע פרטים צי רעאגירט זי קעגען גאנצען פסק־דין, צי גאר געגען א טייל, אנ'אפצייכנונג פון פערקלאגטען פסק־דין, א גענויע בעגרינדונג מיט א אנווייזונג פון זיינע פאקטען און בעווייזען, א קלאר פרעציזירטער פארשלאג וועגען ענדערען אדער אפשאפען דעם פסק־דין.

אויב די אפגעגעבענע אפעלאציע ענטשפרעכט נישט א געוויסער פארמאליטעט, ווערט דער פעטענט אויפגעפאדערט אין משך פון 7 טעג די מניעה צו בעזייטיגען, אין געגענפאל ווערט זי איהם צוריקגעשיקט.

ענטשפרעכט זי אבער יא אלע פארשריפטליכע כללים, ווערט זי איבערגעשיקט דעם געגנערישען צד, וועלכער קאן אין משך פון צוויי וואכען אריינטראגען א תשובה אויף דער אפעלאציע אדער דערלאנגען א געגענזייטיגע אפעלאציע צוזאמען מיט א תשובה אויף דער הויפט אפעלאציע.

די פערהאנדלונג אין דער אפעלאציע־אינסטאנץ קומט פאר אונאפהענגיג פון אומשטאנד, צי איינער אדער ביידע צדדים זענען נישט אנוועזענד אין ביידע פאלען ווערט דער פסק דין בעטראכט פאר אנ'ארויסגעטראגענעם אין דער אנוועזענהייט.

אויב ס'גייט וועגען א תביעה ביז 100 זל. קאן מען אויפ'ן פסק־דין נישט אפעלירען, סיידען דער אורטייל דארף אנולירט ווערען. צוליב איינעם פון די פאלגענדע טעמים:

1) אויב דער ענין האט נישט געטארט געמשפט ווערען אויפ'ן וועג פון א ציווילען פראצעס.

2) אויב דער צד איז נישט געווען פראצעס־פעהיג (מינעריעהריג, גייסטיג ־ קראנק), געהעריג פערטרעטען, נישט בעפולמעכטיגט.

3) אויב ס'פיהרט זיך שוין צווישען די זעלבע צדדים וועגען דעם זעלבען ענין א פון פריהער אנגעהויבענעם פראצעס.

4) אויב דער זעלבער ענין איז שוין געווארען געזעצקרעפטיג דערלעדיגט.

5) אויב דער ריכטער־בעשטאנד איז נישט געווען פארשריפטליך בעזעצט.

6) אויב דער בעטרעפענדער צד האט נישט געהאט די מעגליכקייט צו פערטיידיגען זיינע רעכט.

א—ד.

איניגע אויפקלערונגען וועגען אקטועלע ענינים

אדראטשעניעס פאר איינציגע שפייזער

ס'איז אנ'אנגענומענער כלל, אז א שוועסטער עלטער פון 18 יאהר, איז א מניעה פאר א פאבאראווע צו בעקומען אנ'אדראטשעניע פון מיליטער־דינסט אלס איינציגער שפייזער, סיידען דער פאוויאטאווער דאקטאר שטעלט פעסט, אז זי איז נישט ארבייטס־פעהיג.

מען דארף אבער געדענקען, אז לויט'ן ארטיקעל 267 פון דער פעראָרדנונג צום אוסטאווו וועגען אלגעמיינער מיליטער־פליכט, קאן די פראגע וועגען ארבייטס־פעהיגקייט פון א שוועסטער געשטעלט ווערען ערשט נאכדעם, ווי די סטאראסטווע אנערקענט, אז די דאזיגע שוועסטער איז ביכולת צו פערטרעטען דעם פאבאראווע און דערפילען זיינע פליכטען אלס איינציגער שפייזער פון דער פאמיליע. אין דעם פאל קומען אין בעטראכט צוויי עווענטואליטעטען: 1) צי די שוועסטער בעזיצט די נויטיגע פאך־קוואליפיקאציעס בכדי אויסצופיהרען די פראפעסיאנעלע פונקציעס פון איהר ברודער, דעם פאבאראווע אדער 2) צי איז זי אליין אויך בעשעפטיגט מיט אנ'ארבייט און פערדינט גענוג צו קענען אויסהאלטען די פאמיליע.

אויב די שוועסטער ענטשפרעכט נישט קיין איינעם פון די צוויי אויסגערעכנטע בעדינגונגען, קאן די פראגע וועגען איהר ארבייטס־פעהיגקייט בכלל נישט בעטראכט ווערען. דעם פאבאראווע מוז מען דאן אנערקענען אלס איינציגער שפייזער פון דער פאמיליע און אויף דעם סמך ווערט איהם ערטיילט אנ'אדראטשעניע פון מיליטער־דינסט.

האנדווערקער־קארטען אהן קוואליפיקאציעס

לויט דער פעראָרדנונג וועגען אינדוסטריע (צעכען) געזעץ מוז יעדער בעל־מלאכה, וועלכער פיהרט א זעלבסטשטענדיגען ווערקשטאט, בעזיצען א האנדווערקער־קארטע. בכדי אבער צו בעקומען אזא האנדווערקער־קארטע מוז מען זיך לעגיטימירען מיט געוויסע קוואליפיקאציעס.

פאראן אבער נאך א מאסע האנדווערקער, וועלכע זענען נישט ביכולת פארצושטעלען קיין פארמעלע צייגנישען וועגען זייער פאך־קענטנישען, הגם זיי בעשעפטיגען זיך שוין מיט זייער פאך יאהרענלאנג און זענען גוטע פאכלייט קאנען זיי דעריבער נישט בעקומען קיין האנדווערקער־קארטען. די רעקורסען אין דער וואיעוואדזטווע געגען די דעציזיעס פון דער אינדוסטריע־מאכט פון דער ערשטער אינסטאנץ בלייבען אהן ערפאלג. געפינען זיך טאקע די דאזיגע מענשען אין א פערצווייפעלטע לאגע.

דארף מען דעריבער אט די דאזיגע מענשען אויפמערקזאם מאכען אויפ'ן ארטיקעל 146 פון דער פעראָרדנונג וועגען אינדוסטריע־געזעץ, לויט וועלכען דער וואיעוואדישער אינדוסטריע־מאכט איז בערופען צו ערטיילען דיספענזעס ד"ה א בעפרייאונג פון דער פליכט פארצושטעלען פאך־קוואליפיקאציעס.

וועגען אזא דיספענזע דארפען זיך קודם כל ווענדען לאנגיעהריגע פאכמענער (עלטערע מענשען). צוליב דעם, וואס די דאזיגע הנחה איז נאך ווייניג בעקאנט און קנאפ אויסגענוצט געווארען ווערט די בערופענע וואיעוואדישע מאכט גערן בעפרידיגען אזעלכע בקשות.

י. א.

נייע געזעצען

פעראָרדנונג וועגען מילך־ווירטשאפט און האנדעל

אין דזש. אוסטאוו נומער 19 איז פערעפענטליכט א פעראָרדנונג פון מיניסטער איבער עפענטליכער השגחה, וועלכע נארמירט די רעכטליך־סאניטארע פארשריפטען וואס שייך מילך־ווירטשאפט און האנדעל מיט מילך און מילך־פראדוקטען.

די דערמאנטע פעראָרדנונג שפרייט זיך אלזא אויס 1) אויף מילך און מילך־פראדוקטען, 2) אויף קיה־שטאלען, 3) אויף לאקאלען, וואו די מילך ווערט געהאלטען און צוגעגרייט צום פערקויף, 4) אויף אנשטאלטען, וואו ס'ווערען אויסגעארבייט מילך פראדוקטען, (פוטער, קעז, שמאנד, קעפיר, 5)) אויף געוועלבער, וואו מילך און מילך־פראדוקטען ווערען פערקויפט און אויפ'ן הויז־האנדעל מיט די דאזיגע ארטיקלען, 6) אויף אלע כלים און מכשירים וואס ווערען בענוצט ביי מילך און מילך־פראדוקטען.

דאס געזעץ דערלאזט אין פערקעהר דריי ערליי סארטען מילך: פולע, פולע־אויסדערוויילטע און מאגערע.

פון די ערשטע צוויי סארטען מילך טאר גארנישט ארויסגענומען ווערען און גארנישט צוגעגעבען ווערען. דערביי מוז די אזוי גערופענע פולע מילך אנטהאלטען מינדעסטענס 3 פראצענט פעטקייט און די פולע־אויסדערוויילטע ווייניגסטענס 3 און 1[5 פראצענט פעטקייט. דער לעצטער סארט מילך מוז פערקויפט ווערען אויסשליסליך אין פערמאכטע פלעשער מיט געהעריג בעצייכענטע עטיקעטען.

פאר מילך־פראדוקטען אנערקענט דאס געזעץ: זויער־מילך, שמאנד, שמיעטאנקע סוואריך, קעז, פוטער, קעפיר, סטעריליזירטע, האמאגעניזירטע, פאסטעריזירטע און קאנדענסירטע מילך.

זויער־מילך מוז ענטשפרעכען די זעלבע בעדינגונגען, ווי פולע מילך, שמאנד מוז ענטהאלטען מינדעסטענס 22 פראצענט פעטקייט, געוועהנליכע שמיעטאנקע 10 און קרעמאווע — 35 פראצענט פעטקייט, פוטער מוז ענטהאלטען מינדעסטענס 82 פראצענט פעטקייט און העכסטענס 16 פראצענט וואסער און 5 פראצענט זויערקייט, דעסגלייכען בעשטימט דאס געזעץ דעם מינימום פראצענט־פעטקייט פון די איבעריגע מילך־פראדוקטען.

אין שפייז־געוועלבער, וואו ס'ווערט גלייכצייטיג אויך פערקויפט מילך און מילך־פראדוקטען, מוז פאר'ן פערקויף צוגעטיילט ווערען א בעזונדער ארט, אפגעגרענעצט פון די איבעריגע פראדוקטען, דערביי וועט מען מילך אין די דאזיגע געוועלבער מעגען פערקויפען נאר אין צוגעמאכטע פלעשער.

די דערמאנטע פעראָרדנונג טרעט אריין אין קראפט דעם 14. יוני 1933.

יא.

איך געפעל אייך נישט פאר קיין איידעם

אנערקען איך אייך נישט פאר קיין בעל־בית!

אזוי טענה'ט אנ'אנגעשטעלטער צו זיין שעה

פערהאן אויף פיעטריקאווער גאס א גרויסער מאנופאקטור הורטאווניק א געוויסער הערמאן ק. דער דאזיגער הערמאן ק. איז בעקאנט אין די היגע ווירטשאפטליכע קרייזען אלס זעהר רייכער און ריהריגער ביזנעסמאן, ער איז בעטייליגט אין א רייה פערשידענע אונטערנעהמונגען און איז תמיד גרייט זיך צו אנגאזשירען אין נייע געשעפטען.

הגם אומעטום איז דער דערמאנטער הערמאן ק. דער פאקטישער פיהרער און איינציגער דעהאגער, פונדעסטוועגען רוקט ער קיינמאל נישט ארויס זיין נאמען אויף דער פירמע פון דער בעטייליגטער אונטערנעהמונג און שטענדיג פיגורירט ער אלס אנ'אזוי גערופענער שטילער שותף.

מיט א צייט צוריק זענען צו הערמאן ק. געקומען איניגע מעקלערס איהם פארגעלייגט א געשעפט. דאס געשעפט האט לויט דער מיינונג פון הערמאן געדארפט זיין א גלענצענדעס און די בעדינגונגען אויסערגעוועהנליך גינסטיגע, האט ער טאקע די פראפאזיציע אנגענומען און דעם עסק געשלאסען.

הערמאן האט אין דער נייער אונטערנעהמונג אריינגעזעצט איינעם פון זיינע פעהיגסטע אנגעשטעלטע און איהם אנפערטרויט די גאנצע פיהרונג פון געשעפט. אויף זיין נאמען איז געדונגען געווארען דער לאקאל, אויסגעקויפט געווארען דער פאטענט, רעגיסטרירט געווארען די פירמע, פערזיכערט געווארען דער געהילפס־פערסאנאל, געשלאסען געווארען אלע טראנזאקציעס און אפמאכען. מיט איין ווארט דער זעלבער אנגעשטעלטער איז געווארען דער פארמעלער אייגענטימער פון געשעפט.

דאס געשעפט האט זיך גאר שיין אנטוויקעלט געבראכט גוטע ריוחים. הערמאן ק. איז געווען פון זיין געשעפטס־לייטער העכסט צופרידען.

מאכט זיך אבער א מעשה, אז הערמאן ק. בת יחידה בעקאנט זיך מיט דעם דאזיגען אנגעשטעלטען און פערליבט זיך אין איהם ביז איבער די אויערען, פערשטייט זיך, אז אויך דער יונגערמאן איז נישט געבליבען גלייכגילטיג צו זיין שעפס טאכטער און דאס פערליבטע פארל האט בעשלאסען צו בעטען די עלטערנס ברכה אויף זייער זיווג.

הערמאן ק. דערהערענדיג, אז זיין איינציגע טרייסט און האפנונג, וועלכע ר'האט זיך געגרייט צו פערקנסן פאר א זוהן פון א היגען גרויס־אינדוסטרעלער האט זיך גאר פערליבט און האלט שוין אפילו ביי חתונה האבען מיט זיינס א געוועהנליכען אנגעשטעלטען, איז געווארען אויסער זיך און גלייך אויפ'ן ארט געקינדיגט דעם חוצפהניק.

דער בעל דבר האט זיך אבער פון זיין שעפס פעראָרדנונג אויסגעלאכט און מעשה תקיף איהם געענטפערט: אויב פאניע ק. איך געפעהל אייך נישט פאר קיין איידעם, אנערקען איך אייך נישט פאר קיין שעף! דאס געשעפט איז מיין און איהר קאנט מיר שיטען זאלץ אויפ'ן אונטערשטען!

הערמאן לויפט ווי א פערסמטער פון איין דין־תורה ארויס צום צווייטען אדוואקאט אריין און ווער ווייסט, צו די אלע זיינע לויפענישען וועלען עפעס העלפען.

ארגוס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 7 יא אייר תרצ"ג

מאי

זון-אויפגאנג 3.59
זון-אונטערגאנג 7.06

פון האנדעלס-געריכט

פירמע „י. א. גרינשטיין און שותף" צוגעצויגען צו געריכטליכע פאראנטווארטליכקייט. — נייע סינדיקען פון דער „ווידז. מאנופאקטור"

אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז בעטראכט געווארען אן'אנקלאגע פון צוויי אויסלענדישע קרעדיטארען געגען דעם געריכס-קאמיסאר פון דער געפאלענער לאדזער פירמע „י. א. גרינשטיין און שותף". די אויסלענדישע קרעדיטארען פראטעסטירען געגען דעם געריכט-קאמיסאר, מחמת ער האט אנערקענט נאר 40 פראצ. פון זייערע פרעטענזיעס צו דער פירמע, זיי פערלאנגען דריבער, זיי אנ'צואנערקענען פולע 100 פראצענט.

דאס געריכט האט בעאויפטראגט די אופאדלאשטש-מאסע, אנצונעמען די פולע 100 פראצענט פון דער פאדערונגען פון די דערמאנטע פירמעס.

מחמת דעם, וואס די פירמע „ס. ביעלינסקי און ז. קאמאראווסקי" האט נישט אויפצווייזען קיין שום אקטיוון, און מחמת דעם, וואס ס'איז דא א חשד, אז די סוחרים האבען זייערע אקטיוון בעהאלטען אדער ארויסגעפיהרט, האט דאס געריכט באשלאסען אויפצוהייבען דעם אופאדלאשטש און די אקטען איבערצושיקען דער פראקוראטור כדי געגען די שותפים ביעלינסקי און קאמאראווסקי צו פיהרען אנ'אויספארשונג פאר א ביינווילינען באנקראט.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „ל. שפירא", האט דאס געריכט אונטערשטיצט די ביטע פון סינדיק, צו לאזען ווייטער אין גאנג די פאבריק ביז'ן 1-טען יולי ד. י.

* * *

אויף דער זעלבער זיצונג איז ווידער בעטראכט געווארען דער ענין „ווידז. מאנופאקטור". ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען דעם פארשלאג פון אדוו. הערשליק וועגען ליקווידירען דעם אופאדלאשטש, און א צווייטער פארשלאג פון אויסלענדישע פירמעס וועגען בעשטימען פון זייער זייט נייע סינדיקען.

דאס געריכט איז די פאדערונג פון די אויסלענדישע קרעדיטארען נאכגעקומען, און בעשטימט נייע סינדיקען אינזש. עבעראוויטש און דירי הופערט.

דער ענין וועגען ליקווידירען דעם אופאדלאשטש, איז אפגעלענט געווארען אויף א צווייטען טערמין.

דער דייטשער ראטמאן צוואלד

האט רעזיגנירט פון זיין מאנדאט

דער פאל מיט'ן ראטמאן צוואלד, וועגען וועלכען מיר האבען שוין געשריבען, האט ארויסגערופען א שטארקען אפקלאנג אין דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס-פארטיי, פון וועלכער ער איז פערטרעטען אלס ראטמאן אין שטאט-ראט. אין דער ענין איז בעהאנדעלט געווארען אויף א ספעציעלע זיצונג, און אין רעזולטאט פון דער דאזיגער זיצונג, האט די פערוואלטונג פון דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס-פארטיי ארויסגעגעבען פאלגענדע ערקלערונג:

„אין צוזאמענהאנג מיט די פארווארפען געגען ראטמאן גוסטאוו צוואלד, ווי עס לויטעט דער בריף פון פרוי מ. קוסטין, ערקלערען מיר פאלגענדעס:

די דייטשע סאציאליסטישע ארבייטס-פארטיי האט די גאנצע צייט פון איהר עקזיסטענץ געפיהרט א כסדר'דיגען קאמף געגען דער שנאה פון איין נאציע צו דער צווייטער, און זי האט דאס זיך געשטעלט אלס איינע פון איהרע הויפט-צילען צו דערפיהרען צו א פרידליך צוזאמענלעבען פון אלע נאציאנאליטעטען אין פוילען. אויפ'ן ארבייטס-געביט איז דער ציל רעאליזירט געווארען אין א פארם פון א שטענדיגער און ברודערליכער צוזאמענארבייט מיט די פ. פ. ס. און מיט די יודישע סאציאליסטישע פארטייען. די דאזיגע פרינציפיעלע שטעלונג פון דער פארטיי, האט איהר אנגעמערקט א ריקזיכטסלאזען קאמף געגען דער היטלעריסטישער בעוועגונג, די פארטיי האט געהאלטען און האלט ווייטער, אז די היטלעריסטישע בעוועגונג איז די ערגסטע און געפעהרליכסטע פארם פון נאציאנאליזם, וואס זי האט נישט איינמאל אונטערגעשטראכען אין איהרע שטענדיגע און אלטעגליכע מיטטיילונגען אויף די שפאלטען פון „לאדזער פאלקסצייטונג".

דעריבער איז יעדער פרוב איבערצוטראגען דעם נאציאנאלען קאמף אויפ'ן געביט פון פוילען, געפינט אין דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס-פארטיי א דעצידירטען געגנער, די דייטשע סאציאליסטישע ארבייטס-פארטיי פערארטיילט זעהר שטרענג אלע ארויסטרעטונגען, סיי פון גרופען, סיי פון ענצעלנע פערזאנען, וועלכע קענען פערטיפען דעם נאציאנאלען האס.

וואס שייך דעם ראטמאן צוואלד האט די פיהרערשאפט פון דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס-פארטיי צוליב'ן ארעסט פון אויבענדערמאנטען נישט די מעגליכקייט איצט צו פיהרען אנ'אויספארשונג און צו ציהען די געהעריגע קאנסעקווענצען. דאגעגען האט ה' צוואלד געבעטען אויפ'ן פערלאנג פון דער פארטיי, געלייגט דעם מאנדאט אלס ראטמאן פון לאדזער שטאט-ראט.

די דאזיגע ערקלערונג האבען אונטערגעשריבען אין נאמען פון דער דייטשער ארבייטס-פארטיי די ה"ה א. קראניג און ע. צערבע.

* * *

אין דעם זעלבען ענין האט געזאלט פארקומען א זיצונג פון סעניארען-קאנווענט ביים שטאט-ראט. צוליב דעם, וואס ראטמאן צוואלד האט רעזיגנירט, איז די זיצונג געווארען איבעריג.

ראטמאן צוואלד ווערט בעפרייט

פון ארעסט ביז'ן פראצעס

(2) אין צוזאמענהאנג מיט דעם ארעסט פון דייטשען ראטמאן צוואלד, וועלכער איז ארעסטירט געווארען אין צוזאמענהאנג מיט דעם אינצידענט פון דער שול-אפיעקונקא פרוי קוסטין, ווערט ווי מיר דערוויסען זיך, בעפרייט ווערען פון ארעסט ביז'ן פראצעס.

גרויסע אויפלעבונג אין דער באנוועל אינדוסטריע

די מורא פאר א איבערפראדוקציע

(אג) אויפן מארק פון באנוועלנע סחורות אין לאדז הערשט ווייטער א בעדייטענדע אויפלעבונג. סוחרים זענען פערהאן א סך און די נאכפראגע אויף זומער סחורות איז די לעצטע טעג אזוי געשטיגען, אז עס האט גאנץ אפט אויסגעפעהלט סחורות.

אין שייכות דערמיט האט זיך לעצטענס אויך זעהר פערשטארקט די פראדוקציע. די פאבריקאנטען ווילען ווי אמגיכסטען פערפולען זייערע לאגערס און האבען דעריבער פערגרעסערט די ארבייט אין זייערע פאבריקען. עס דארף אבער בעטאנט ווערען, אז דאס איז א פאליטיק וואס האט שוין נישט איינמאל געהאט שלעכטע פאלגען. עס איז דער אנגעוועהטאגטער פונקט פון דער לאדזער אינדוסטריע צו ארבייטען אויף לאגער, נישט רעכענענדיג זיך מיט דער פאקטישער נאכפראגע.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, אז שפעטער האבען די פאבריקאנטען געמוזט ראמשען גרויסע פארטיעס סחורות, ליידענדיג דערביי ריזיגע היזקות. אויך איצט ארבייטען א סך פירמען פארזיכטיג, דאס רוב אבער פאבריקאנטען רעכענען זיך נאר מיט דעם מאמענטאלען נוצען אין פילען אן זייערע לאגערס, פערגעסענדיג, אז זיי קענען שפעטער האבען גרויסע היזקות צוליב דעם קאלעקטיוון אפמאך בעקומט די גרויסע באנוועל-אינדוסטריע צוריק איהרע אמאליגע סוחרים, פערקעהרט א סך קליינע אונטערנעהמונגען, נישט קענענדיג נאכקומען די פאדערונגען פון קאלעקטיוון אפמאך, האבען זיך אינגאנצען ליקווידירט.

2 יונגע מענשן געפונען דעם טויט

בעת צוזאמענשטויסען הינטער לאדז

(2) אויפ'ן וועג הינטער שעראדז האבען זיך צוזאמענגעשטויסען צוויי דארפישע פיהרען, דער רעזולטאט איז געווען א שרעקליכער: איין מעדעל די 17 יעהריגע יוזעפא מישיצקעווימש איז אראפפאלענדיג פון וואגען אויפ'ן ארט דער'הרג'עט געווארען.

א צווייטער ערגליכער פארפאל, האט פאסירט אונטער לאסק מיט א מאטאציקל, וואס איז געפיהרט געווארען פון פראנטשישעק זשאנטאווסקי. אין דעם מאטאציקל האט זיך אויך געפונען דער ארבייטער. יוזעף סאבאנסקי פון דארף קלעקי: וועלענדיג אויסמיידען א וואגען איז דער מאטאציקל מיט'ן גאנצען אימפעט אריין אין א סלופ און זיך איבערגעקעהרט. זשאנטאווסקי איז אויפ'ן ארט דער'הרג'עט געווארען, סאבאנסקי איז לייכט פערוואונדעט געווארען.

פאבאר פון יאהרגאנג 1912

מארגען, מאנטאג, דעם 8-טען ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אות:

B

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראראווע 34) דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

N O P Z Ź Ż

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C Ch D E F G

איבערמארגען, דינסטאג, דעם 9-טען ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

F H Ch

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראראווע 34) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

S Sz Ś

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

I J K L Ł M N O

מאמעס און קינדער!

קומט זעהען דאס אמת'ע מוטער-הערץ, וואס ווערט פערקערפערט דורך דער אונפערגלייכליכע

לוסי גערמאן!

פרעזידענט זשעמיענצקי און א דעלעגאציע פון סעזאן-ארבייטער

וועלען אינטערווענירען אין ווארשא וועגען די סעזאן-ארבייטען

(א) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די סעזאן-ארבייטען האבען זיך היי-יאהר פערשפעטיגט, צוליב דעם, וואס די רעגירונג האט נישט בעשטימט קיין קרעדיטען, פאהרט דער שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי צוזאמען מיט א דעלעגאציע פון סעזאן-ארבייטער צוועק קיין ווארשא, וואו זיי וועלען אינטערווענירען אין מיניסטעריום פאר געז. שוץ און פינאנץ-מיניסטעריום.

פעראייניגטער קאמיטעט

צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד — ביי דער ארבייט

דער סעקרעטאריאט פון פעראייניגטען קאמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד נעמט אויף אינטערעסאנטען און גיט אינפארמאציעס טעגליך פון 11 — ביז 1 און 5 — 6 נאכמיטאג אין לאקאל פון צענטר. סוחרים-פעראיין (פיעטריקאווער 10).

10 יאהר ל.א.פ.פ.

פייערליכקייטען אין לאדז

דעם 14-טען מאי

אין צוזאמענהאנג מיט דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון ל.א.פ.פ. ווערט פון דער ליגע פאר נאו-פערטיידיגונג ארגאניזירט א גרויסע פייערליכקייט מיט א אינטערעסאנט פראגראם. די פייערליכקייטען וועלען פארקומען ד. 14-טען ד. ח.

W dniu 5 b. m. zmarł nasz długoletni pracownik

b. p.

Eljasz B. Chęciński

W zmarłym straciliśmy nam szczerze oddanego, zacnego i pracowitego człowieka.
Pozostałej wdowie i dzieciom wyrażamy głębokie współczucie.

ZARZĄD
Zakładów Włókienniczych ADOLF HORAK
SP. AKC

W dniu 5 b. m. zmarł

b. p. ELJASZ B. CHĘCINSKI

W zmarłym straciliśmy życzliwego współpracownika, o którym pamięć zachowamy na zawsze.
Pozostałej rodzinie składamy wyrazy serdecznego współczucia.

PRACOWNICY BIUROWI
Zakładów Włókienniczych ADOLF HORAK Sp. Akc.

2375

נאָוואַטשיק פערמשפּט אויף 2 יאָהר תפיסה

אַפּעלאַנטען פון פּראָצעס געגען די לינקע פּ. פּ. ס. אין לאָדז

(2) ווי בעוואוסט, איז די הויפּט-סענסאַציע אויפ'ן פּראָצעס פון די לינקע פּ.פּ.ס., וועלכער איז פאָרגעקומען אין נאָוועמבער פ. י. געווען דאָס עדות-זאָגען פון דעם עדות פון דער בעשולדיגונג, דער 36-יעהריגער סטעפאַן נאָוואַטשיק, וועלכער האָט בעת די געריכט-פערהאַנדלונגען צוריקגעצויגן זיינע ערקלערונגען, וואָס ער האָט אָפּגעגעבען פאַר'ן אויספאָרשונגס-ריכטער. ער האָט דאַן נעמ־ליך געזאָגט, אַז זיינע ערקלערונגען ביים אויס־פאָרשונגס-ריכטער האָט איהם דיקטירט דער אַספּי־ראַנט ברילאַק.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס גע־געגען נאָוואַטשיקן פאַר פאַלש עדות-זאָגען. אַלס עדות איז אַרויסגעטרעטען דער לייטער פון דער 5-טער בריגאַדע אַספּיראַנט ברילאַק. דער עדות גיט אי־בער, אַז נאָוואַטשיק איז געווען אַ קאָנפידענט אין דער אויספאָרשונגס-אָפּטיילונג שוין פון יאָהר 1929, וואו ער האָט פון זיין אייגענער איניציאַטיוו צוגע־שטעלט פערשידענע ידיעות פאַר אַ געוויסער בע־לוינונג. ער האָט אָפט אָנגעוויזען אַדרעסען פון קאָנספּיראַטיווע לאָקאַלען. זיינע ידיעות האָט ער צוגעשטעלט צום עדות (אַספּיראַנט ברילאַק) אָדער קאָמיסאַרן.

נאָכ'ן 2-טען קאָנגרעס פון די לינקע פּ.פּ.ס. האָט זיך נאָוואַטשיק געווענדעט צום אַספּ. ברילאַק און ערקלערט, אַז די ק.פּ.פּ. איז איהם חושד, אַז ער שטעהט אין קאָנטאַקט מיט דער פּאָליציי, און ס'דראָהט איהם דערפאַר טויט-שטראָף. כדי נאָוואַ־טשיק זאָל זיך קענען ראַטעווען, האָט ער בעקומען 500 זל. ער זאָל אַרויספאָהרען קיין פּויזען, ער האָט אָבער אין פּויזען קיין אַרבייט נישט געפונען מחמת ער איז געווען בעשטראָפט פאַר אויספיה־רען גנבות. נאָכ'ן צוריקקומען פון פּויזען, האָט ער זיך ווידער געווענדעט צום אַספּיראַנט ברילאַק, צוליב זיין חוצפה'דיגער האַלטונג, איז געקומען צו אַן'אינצידענט, ביי נאָוואַטשיקן איז אָפּגענומען געוואָרען דער רעוואָלווער, וועלכען ער האָט בע־קומען אויף צו פערטיידיגען זיך פאַר די קאָמו־ניסטען.

צוליב דעם אינצידענט האָט נאָוואַטשיק איבער־געריסען מיט דער פּאָליציי און איז צוריק אַריינ־געטרעטען אין אַ קאָנטאַקט מיט ק.פּ.פּ. און בע־שלאָסען צוריקצוציהען זיין ערקלערונג, וואָס ער האָט פריהער געגעבען דעם אויספאָרשונגס-ריכטער.

דער אָנגעקלאָגטער האָט זיך אין דער שולד נישט אָנערקענט. נאָך דער רעדע פון פּראָקוראָר, איז נאָוואַטשיק פערמשפּט געוואָרען אויף צוויי יאָהר תפיסה.

אוצר־ות אין לאַגעווניקער וואַלד

געפונען אַ רוסישען מיליטערישען קעסעל פון דער וועלט-מלחמה

(2) נעכטען האָבען זיך אין דער שטאָט פערשפּרייט קלאַנגען, אַז אין וואַלד הינטער לאַ־געווניק, האָט דער לעשניטשע געפונען אין אַ גרוב אַ גרויסען רוסישען מיליטערישען קעסעל, וועלכע זענען פון רוסישען מיליטער בענוצט גע־וואָרען בעת דער וועלט-מלחמה.

מחמת דעם, וואָס שוין אַ רייה יאָהרען גע־הען אַרום אַזעלכע קלאַנגען, אַז אין דעם וואַלד געפינען זיך בעגראָבען ציהרונג, וואָס די צאַרישע זעלנער האָבען אָנגעראַבעוועט, איז געפאַלען אַ חשד, אַז אין דעם קעסעל האָט זיך טאַקע גע־פונען ציהרונג.

פּאָליציי פיהרט אַן'אויספאָרשונג.

ביי די קליבינקייט

רעגולירט דער קורמזינגער געברויך פון נאַטירליכען ביטער־וואַסער

Franciszka Józefa

די דאַרם-טעטיגקייט קרעפטיגט און מאַכט דעם קערפּער שנעל עמפּפענגליך פאַר דאַקטוירים

אָפיציעלער קאָמוניקאַט

פון די גאַסען-עקסצעסען ד. 3-טען מאַי אין לאָדז

אין שייכות מיט די עקסצעסען פון 3-טען מאַי, וואָס האָט זיך אויסגעדריקט אין אויסהאַקען שויבען, בעאונרוהיגען פערשידענע פּערזאָנען אין נעמען אנטייל אין עפענטליכען צוזאַמענגעלויף, זענען דורך דער שטאַטישער סטאַראָסטווע בע־שטראָפט געוואָרען פאָלגענדע פּערזאָנען:

דער 18 יעהריגער זדזשיסלאַוו סטראַ־שעווסקי, כלאַדנא 18 אויף 1 חודש אַרעסט. דער 17 יעהריגער וולאַדיסלאַוו ראַטשעק, פון מלי־נאַרסקאַ 26 אויף 7 טאָג אַרעסט. די 21 יעהריגע מאַריאַ סקראַבעק, פון מלינאַרסקא 34 און די 19 יעהריגע העלענא דרוזדעל, פון כלאַדנא 18 צו 30 זל. שטראָף אָדער 7 טאָג אַרעסט.

רייזע ערלויבנישען קיין א"י

עס זענען דערהאַלטען געוואָרען ערלויבנישען אויף צו פאָהרען קיין ארץ-ישראל פאַר פאָלגענדע פּערזאָנען: אַבאַרזשאַנעק חיים מאיר, ליטהאַק הירש מרדכי, פּאָזנאַנסקי אברהם, וואַקסבערג חנה, טשאַרנא רויזא, רייזפעלד יהודה, מאַנדעל הינדא.

די דערמאָנטע דאַרפען זיך ווענדען אין א"י־אַמט שרודמיעיסקאַ 29 אין די אַמט-שעה'ן (פון 10 ביז 1 פאַרמיטאָג) בכדי צו ערלעדיגען די רייזע פאָרמאַליטעטען.

העבאַמע שווער אָפּגעבריהט

(2) אויף 6-טען שיערפּיען-גאַס 25, האָט זיך די 55-יעהריגע לאה לעווקאָוויטש צוליב אומפאָרזיכטיגקייט אָפּגעגאָסען מיט קאָכעדיגע וואַסער און בעקומען וואונדען אויף די הענד און פיס.

קיין איין יודישער טעאַטער-בעזוכער
פערפעהלט נישט צו קומען
היינט אין „סקאַלאַ"-טעאַטער
צו בעוואונדערן
רוזי און מישא גערמאַן
אין „מאַמע און שוויגער"

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: א. פּאַטאַש (פּלאַץ קאָשטשעלני 10) א. כאַרעמזא (פּאָמאָרסקאַ 12), ע. מילער (פּיעטריקאָווער 46), מ. עפּשטיין (פּעטריקאָווער 225) ז. גאַרטשיצקי (פּשעיאַזד 59), פּ. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצער 50).

ווען די שמערצען פּייניגען...

טאַגאַל-טאַבלעטקעס שטילען און בעזייטיגען מיט ערפאָלג די רעוומאַטישע שמערצען אין די געלענקען און גלידער, נעווראַלגיע און קאָפּשמערצען. טאַגאַלדער לאָזט נישט דאָס אַנזאַמלען זיך פון הארנזויער און איז עוקר מן השורש די דאָזיגע ליידען. טאַגאַל האָט נישט קיין שום שעדליכע נעבענווירקונג אויפ'ן אָרגאַניזם. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען. מען מוז אָבער גוט אויפּאַסען אויף די אָריגינאַלע, נישט באַשעדיגטע פּערפּאַקונג. פרייז –.2 זל.

טאַגאַל

ר. איזראַעל

משפחות אין פלאַמען

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון יודישען פאַמיליען-לעבען

(157

— וואָס, האָט די באַראָנין אויסגעשריגען, מיין מא.... דאָס הייסט, גיטעלע ווייספעלד האָט איבערגעלאָזען אַ צוואה?..

— יאָ, און נישט נאָר אַ בלויזע צוואה, נאָר אויך אַ געוויסע צאָהל געלד און ציהרונג.

— אַזוי איז גאָר די מעשה, האָט די באַראָ־נין בערוהיגט געזאָגט, צוליב דעם האָט איהר, רביצין, אַזוי שטאַרק בעהאַלטען פון אימיצענס אויג. איך קען איצט אָננעהמען, אַז איהר האָט פאַר זיך געוואָלט בעהאַלטען דאָס פערמעגען, אויב ס'וואָלט נישט געקומען צום ענטדעקען דעם סוד.

— זייט מיר מוחל מירעלע, אויב איך ווייס שוין ווער דו ביזט און דו ווייסט שוין אויך וועגען אַלעם, מאַך מיר נישט קיין אומאַנגענעהמליכ־קייטען, אויב איך האָב, אמת שלעכט געטון, האָב איך אָבער גוט געמיינט.

— רביצין, איך האָב אייך שוין געזאָגט, אַז איך בין נישט געקומען קיינעם קיין שלעכטס טון, איך וויל נאָר גוטס טון און דאָס איז ווייטער מיין כוונה.

— מירעלע, יעדעס מאָל, ווען דו רופסט אויף מיר, רביצין, פיהל איך ווי אימיצער וואָלט מיר געגעבען מיט אַ מעסער אין האַרצען, דו ווייסט דאָך יאָ, וואָס פאַר אַ רביצין איך קען זיין ביי דעם רב...

— איך בעוואונדער אייך, ווי אַזוי קענט איהר לאַנגע יאָהרען לעבען אין אַזאַ אַטמאָספער פון זעלבסטפערלייקענונג, ווי איהר האָט אַזוי לאַנג געקענט געבאַרען די וועלט צוליב זיך אַליין, אַזוי איז דאָך שרעקליך צו לעבען, אַזוי קען מען דאָך נישט.

— און דו אַליין, האָסט דען נישט אַזוי געטון, האָסט דו אַליין נישט געלעבט אין אַ וועלט פון ליגען און זיך אַליין אין אַלע אָפּגענאַרט.

— אָבער נאָר אין אַ געוויסער גרעניץ, אויב אַזויפיל וויפיל איך האָב געקענט אַרויסציהען נוי־צען און געשטרעבט צו פערענדיגען די דאָזיגע לאַגע.

די באַראָנין האָט שטאַרק רחמנות בעקומען אויף דער רביצין, זי האָט דערפיהלט ווי אומ־גליקליך יענע איז, וואָס פאַראַ לעבען זי פער־ברענגט און האָט דעריבער צוגעגעבען:

— מיר וועלען זיך בעמיהען אַלץ איינצנד־אָרדנען, אַזוי. אַז דאָס לעבען זאָל זיך אויף ווייטער געשטאַלטען רוהיגער און גליקליכער. איך בין צו־פרידען דערמיט, וואָס איך וועל פון דאַנען אַוועק־געהן אָהן מחלוקה און אין איינשטימיגקייט מיט אייך. דאָס וועט מיר נאָך צוגעבען מעהר מוט צו פערענדיגען דעם ענין, אַזוי ווי איך האָב מיר דאָס פאָרגעשטעלט.

די רביצין האָט מעהר גאָרנישט געענטפערט, מ'האָט געקענט בעמערקען, אַז זי האָט בעקומען דעם פולקאָמען צוטרוי צו דער באַראָנין, זי האָט געגלויבט, אַז קיינער וויל איהר נישט קיין שלעכטס טון, דעריבער איז זי אַריין אין צווייטען צימער און אין עטליכע מינוט אַרום איז זי צוריקגעקומען מיט די קליינע אייזערנע קאַסעטקע אין דער האַנד. זי האָט דאָס איבערגעגעבען דער באַראָנין הערביי איהר דערלאַנגט אַ קליין שליסעלע און געזאָגט:

— דאָ האָסטו אַ שליסעלע, מיט וועלכען דו וועסט קענען עפענען די קליינע קאַסעטקע, וואָס איך גיב דיר דאָ איבער. איך שווער דיר, אַז איך האָב פון דאַנען נישט גערירט קיין האָר, זייט דעם טויט פון גיטעלען און זייט דעמאָלט, ווען איך האָב די קאַסעטקע מיטגענומען פון איהר צימער.

— איך גלויב אייך, אַז איהר האָט פון דאַ־נען גאָרנישט גערירט. איך הויב אפילו נישט אָן צו צווייפלען דערין.

— איך וויל אָבער אייך בעטען, אַז איהר זאָלט דאָס עפענען און די דאָקומענטען לייענען נישט ביי מיר. איך בין צופיל אויפגערעגט, איך דאַרף רוה. איך בעט אייך וועגען דעם.

— איך האָב דאָך אויך נישט געוואָלט אַנ־דערש טון. איך נעהם דאָס מיט פערשטעהט זיך, אָהן צוואַנג פון מיין זייט מיט אייער פולשטענדיגע ערלויבעניש.

— אַזוי איז עס, איך זאָג זיך אָפּ דערפון און דערלויב אייך צו טון דערמיט, וואָס איהר וועט געפינען פאַר נויטיג.

די באַראָנין האָט צוגענומען די קאַסעטקע און איז אַוועק, איבערלאָזענדיג די רביצין אַ פער־זאָרגטע און פערטרויעריטע.

— — — — — — — — — — —

גלייך פון דער רביצין איז די באַראָנין אַוועק אויף דעם אָרט, וואו זי האָט זיך אָפּגעשמועסט צו טרעפען זיך מיט דעם אויספאָרשונגס-ריכטער ביאַ־לאָפּאָלסקי. דער ריכטער האָט שוין געוואַרט אויף איהר, ווייל צוליב דעם לאַנגען געשפּרעך מיט דער רביצין האָט זיך די באַראָנין אַביסעל פער־שפּעטיגט.

— איהר האָט געוויס געמיינט, אַז איך וועל מעהר נישט קומען, אַז איך האָב אייך גענאַרט, ס'קען ביי מיר נישט פּאַסירען, נאָר אַ קלייבער צופאַל האָט מיך אַביסעל לענגער פערהאַלטען.

— דאָס מאַכט נישט, פרוי באַראָנין. איך בין צופרידען, וואָס איהר זענט בכלל געקומען, קען זיין אַביסעל שפּעטער.

— וואָס הערט מען, הער אויספאָרשונגס־ריכטער?

— אַ קליינע נייעס האָב איך פאַר אייך, פרוי באַראָנין.

— דערציילט, וואָס איז געשעהן?

— שטעלט זיך פאָר, אַז מאַקס לעבט נישט מעהר.

— ווי אַזוי איז דאָס געשעהן,? אפשר זעלבסט מאָרד?

— איך ווייס אַליין נישט גענוי, די סעקציע איז נאָך נישט פאָרגעקומען, אונזער אַמטס-דאָק־טאָר ערקלערט, אַז ער האָט אין דער טורמע־קאַ־מער בעקומען אַ האַרץ-שלאַג. ס'איז אָבער נישט אויסגעשלאָסען ביי איהם אַ זעלבסטמאָרד, דורך אַ שטאַרקען סם, איך אַליין גלויב קנאַפּ דערין, ווייל איך קען זיך נישט פאָרשטעלען פון וואַנען ער האָט געקענט נעהמען ביי זיך סם.

— אין דעם איז נישט פאַראַן קיין מניעה, ווען מען וויל נאָך דאָס, איך בין נישט אין אייער מיינונג. איך בין איבערצייגט, אַז ער איז יאָ בע־גאַנגען זעלבסטמאָרד.

— איז דען דאָס נישט אַלץ איינס, האָט דער אויספאָרשונגס-ריכטער געזאָגט, וועלענדיג פער־ענדיגען דאָס געשפּרעך וועגען דעם.

— אייגענטליך יאָ, אייגענטליך איז דאָס אַלץ איינס, ס'איז גלייכער אַזוי, אַנדערש האָט ער דאָך נישט געקענט האַנדלען. איך אַליין האָב גאָרנישט גערעכענט, אַז איהם וועט סטייען אַזויפיל מוט דאָס צו טון. דאָך זיך געפינען אַביסעל אַנשטענדיג־קייט ביי איהם.

— מ'שטייגס-געזאָגט. האָט דער ריכטער פער־קרימט דאָס מויל. און איצט זאָגט איהר מיר עפּעס נייעס, האָט דער ריכטער געפרעגט.

— איך האָב אייך זעהר פיל נייעס צו דער־צעהלען, אָבער נישט איצט נאָך. מיין איצטיגע כוונה איז, אַז איך זאָל אייך בעשטעלען אויף אַנ'אָרט, וואו איך זאָל אייך דאָס גרויסע נייעס קענען דערצעהלען.

— ביטע זעהר, איך בין זעהר געשפּאַנט, וואָס דאָס איז אַזעלכעס?

די באַראָנין האָט זיך אָפּגעשמועסט מיט דעם אויספאָרשונגס-ריכטער, אַז זיי זאָלען זיך אויף מאָרגען ווידער טרעפען אין דעם שטעטל, וואו ס'האָבען לעת עתה געוואוינט מרים מיט דוד'ל.

(פאָרטזעצונג קומט).

גרויסער פראצעס פון די ברידער פייבושעוויטש

די 4 ברידער פערמשפט פון אנדערהאלבן ביז 4 יאהר תפיסה

עהערנעכטען, פרייטאג, האט זיך אנגעהויבען אין קריזגעריכט דער פראצעס געגען די פלייש־פיהרער, די 4 ברידער פייוועל, דוד, אפרים און יצחק פייבושעוויטש. לויט'ן בעשולדיגונגס־אקט, וועלכער האלט 15 זייטען מאשין־דרוק, איז צו זעהען, אז די ברידער פייבושעוויטש האבען אין משך פון עטליכע יאהר טעראריזירט זייערע קאנקורענטען, און אויסגעפרעסט פון זיי אויסקויף־געלד, סטראשענדיג אין געגענפאלס זיי צו דערהרג'ענען, און אויב איינער האט זיך נישט אונטערגעווארפען זייער'ע בעשלוסען איז ער שרעקליך צושלאגען געווארען; אזוי האט זיך געפיהרט פון דער מלחמה־צייט אן. ווען זיי זענען צוריקגעקומען פון פראנט. עס זענען געווען נאך 2 ברידער, וועלכע זענען דורך דער צייט געשטארבען, די ברידער פייבושעוויטש האבען געהאט אייגענע פערד און וועגען, מיט וועלכע זיי האבען געפיהרט בהמות אין שעכט־הויז און צוריק צו די קצבים און האבען געהאט פעסטגעשטעלטע פרייזען. זיי האבען אויך פעסטגעשטעלט דעם סכום פלייש, וויפיל זייערע קאנקורענטען מעגען פיהרען און זיי געווויסט זיי זאגלען זיין געהארכזאם אין געגענפאלס האבען זיי געדראהט מיט נקמה.

דער בעשולדיגונגס־אקט ווארפט זיי אויך פאר, אז זיי האבען אויסגעזאגט פערשידענע סכסוכים און פאר דער טרחא פער־לאנגט גוט בעצאהלט.

די בעשולדיגטע אנערקענען זיך נישט פאר־ שולדיג און ערקלערען, אז די גאנצע בעשולדיגונג איז א נקמה־אקט פון זייערע קאנקורענטען, דער יונגסטער ברודער יצחק, ערקלערט, אז ער איז בכלל נישט געווען קיין פוהרמאן, ער איז גאר א שניידער, און ער איז ערשט נישט לאנג צוריקגע־ קומען פון אמעריקע, וואו ער איז געווען 20 יאהר און ער ערקלערט, אז ער קאן נישט קיין פויליש באר איינצעלנע ווערטער פערשטייט ער, דאס געריכט האט דעריבער בעשטימט א דאלמע־ טשער.

בעכטען זענען פערהערט געווארען 30 עדות. דער רוב עדות זענען זיך סותר אין זייערע ערקלע־ רונגען, וואס זיי האבען געגעבען ביים אויספא־ שונגס־ריכטער. זיי טענה'ען, אז זיי געדענקען שוין נישט. דער איינציגער עדות בוכמאן גיט בעלאס־ טענדע ערקלערונגען וועגן די פייבושעוויטשעס, אז זיי האבען איהם טעראריזירט, אויסגעפרעסט אויסקויף־געלד, געדראהט מיט'ן טויט.

אויף דער פראגע פון פארזיצער, ווער ס'האט איהם געדראהט, ענטפער'ט דער עדות: אלע האר בען זיי מיך געדראהט. אפילו פייוועל פייבושע־ וויטשס פרוי האט איהם געשלאגען מיט א שליסעל איבערן קאפ, פערלאנגענדיג פון מיר, איך זאל „בעפרייען" איהר מאן. דער עדות דערצעהלט, אז ער האט געהערט, ווי די פייבושעוויטשעס האבען געדראהט: „איך וועל דא אייך צום טויט דער־ הרג'ענען"! „איך וועל די הענד און פיס צוברע־ כען א. אז. וו.

אין פייער פון די אדוואקאטען: סקאביטשעוו־ סקי, בראונשטיין, שעסקין און בזשעזשינסקי, פער־ לירען אבער בוכמאנס עדות־זאגען זייער ווערט, מחמת ווי ס'שטעלט זיך ארויס, זענען זיינע ערקלע־ רונגען זיך סותר מיט די ערקלערונגען, וואס ער האט געגעבען ביי דער אויספארשונג, אזוי למשל, קען דער עדות נישט גענוי בעצייכענען, ווער ס'־ האט איהם געשלאגען, ווער ס'האט ביי איהם אויס געפרעסט געלד, און וואסערע סומען ער האט גע־ געבען אויסקויף־געלד.

אויך דאס עדות־זאגען פון די איבעריגע עדות איז געווען נישט אינטערעסאנט און האבען קיין שום נייעס נישט ארייגעבראכט.

נאכ'ן אויסהערען די עדות, האט דער פאר־ זיצער ערקלערט א הפסקה ביז נעכטען שבת 9 פריה.

* * *

(2) נעכטען שבת 9 פריה איז פארגעקומען די פארטזעצונג פון דעם פראצעס.

נאך די רעדעס פון פראקוראר און די פערטיי־ דיגער אדוו. בזשעזשינסקי און סקאביטשעווסקי, האט בעקומען דאס ווארט דער דריטער אדוואקאט שעסקין, וועלכער האט אפגעענטפער'ט דעם פרא־ קוראר.

נאך די רעדעס איז דאס געריכט אוועק אויף א בעראטונג און עס איז ארויסגעטראגען געווארען דער פסק־דין, לויט וועלכען פייוועל פייבושעוויטש איז פער'משפט געווארען אויף 4 יאהר תפיסה. אפרים פייבושעוויטש—אויף 3 יאהר און יצחק אויף 1 יאהר מיט 6 חדשים תפיסה.

וועגען ים-אויספלוגען

איך האב דערהאלטען א בריף פון מיינס א פריינד וואס איז געפאהרען אויף דער שיף „פאל־ לאניא" פון דער פוילישער טראנסאטלאנטישער שיפס-געזעלשאפט אויף דער ליניע גדיניע און אמעריקא, וועלכע האט אדורכגעמאכט א רייזע אויס פליגען קיין אפריקא, פארטוגאליען און שפאניען. אויף פסח האבען מיר פערבראכט אין סעוויל!.. דער פריינד האט מיר צוגעשיקט אנדענקס-אויפ־ נאהמען.

איך האב קיינעמען נישט אזוי מקנא געווען, ווי איהם אויף דעם אויספלוג, זעהר שנעל האב איך דערקענט אזוי פיל פרייד,

איך האב געפונען אין די פראספעקטען פון דער גדיניער-אמעריקאנער ליניע וויטערדיגע 7 ים-אויספלוגען וואס זענען נישט וויניג פער־ כאפענד.

מיטן מאמענט ווי עס הויבען זיך אן די היצען, ווערען אונז די אויספלוג-שיפען אוועקפיה־ רען אויפן צפון צו די פיארדען, און דערנאך קיין ענגלאנד, אירלאנד, בעלגיען און סקאנדינאווישע לענדער.

פרילינג – אונטער דער זון פון אפריקא, זומער – פון דער זון – איבער די ווייסע נעכט אין נארדקאפ.

אט – וואס גיבען אונז די אייגענע שיפס־ געזעלשאפט, אייגענע שיפלען.

אין דער סביבה פון לאנדסלייט וואס רעדען פויליש – אויפן ים, און וויטע פרעמדע לענדער.

ווער וואלט געקענט טראכטען, אז אין 1933 וועלען מיר קענען פייערן חוגאות אויפן ים מיט פוילישע שיפען מאכען אויספלוגען אויף די ברע־ געס פון אייראפא.

צי האסטו שוין בעוואונדערט דאס שפילען
פון די אמעריקאנער קינסטלער
רוסי און מישא גערמאן
אין דער פיעסע „מאמע און שוויגער"?
קום היינט אין „סקאלא"-טעאטער!

!! פירמעס זענען ארויסגעטרע־ טען פון שפינער קארטעל

(אג.) ווי מיר דערוויסען זיך זענען 11 פיר־ מעס און נעמליך: אקציען געזעלשאפט ווארא, ג. איימינגבאן און קאמפ. פראנל ראמיש, עדוארד ראמיש יורשים, ס. דאנציגער און קאמפ. ב. פרוי־ דענבערג, גאמפ און אלברעכט, וויערזשבאוויאנקא (פאכטער דוד ליסקאווסקי), שלעסערישע מאנופאק־ טור (מ. פאגעל), וו. סטאלאראוו און קאמפ. ווי אויף ברידער זייבערט פון 1 מאי ארויסגעטרעטען פון פערבאנד פון די פראדוצענטען פון באנוועל גארן.

לויט דער מיינונג פון דער פערוואלטונג פון פערבאנד האבען זיי מיט'ן מאמענט פון ארויסטרעטען פון קארטעל פערלוירען אלע פרי־ ווילעגיעס וואס עס האבען די מיטגלידער פון פערבאנד.

פלוצלינג געשטארבען

(2) אויף דרעוונאווסקא 56 איז נעכטען פלוצלינג געשטארבען דער 70-יעהריגער יוזעף טושאנעק, וואס איז דעמזעלבען טאג געקומען צו גאסט פון לוטשמיעזש.

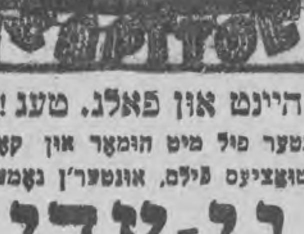

פליטים פון דייטשלאנד אין לאדז

געפינען זיך אין א פערצווייפעלטער לאגע

פארוואס טוט גארניט דער באיקאט-קאמיטעט? פארוואס טוט גארניט די יודישע געזעלשאפט?

וואס מעהר די היטלעריסטישע אכזריות האלט אן אין דייטשלאנד, וואס מעהר יודען מוזען פון דארט אנטלויפען, ארים און נאקעט, אהן א גראר־ שען דעם נעכסטען טאג איבערצולעבען. מענשען, וועלכע זענען געווען נעכטען פערמעגליך און רייך, זענען היינט עלענד און חיימלאז. א טייל פון די דאזיגע אומגליקליכע פליטים זענען אויך געקו־ מען קיין לאדז.

זיי האבען מיט רעכט געוואר'ט, אז די לאדזער יודישע בעפעלקערונג וועט זיך בעמיהען, אויף וויפיל דאס איז מעגליך צו העלפען די דאזיגע מענשען, אדער ווייטער צו עמיגרירען, אדער זיך איינארדנען אנ'ערטרעגליכע עקזיסטענץ אין לאדז. ס'איז אבער, צום גרעסטען בעדויערן נישט אזוי געשעהען.

דער פראטעסט־געשריי פון די לאדזער יודען געגען די היטלעריסטישע אכזריות'ן איז געווען א מעכטיגער, א גרויסער, אבער קיין ממשות'־ דיגע הילף פאר די דירעקט־געליטענע האט מען ביז איצט נישט געזעהען און נישט אנגעהויבען אפילו אזא זאך טאר נישט דערלאזען ווערען. דאס מוז ווערען די הויפט־אויפגאבע קודם־כל פון דעם באיקאט־קאמיטעט און פון דער גאנצער יו־ דישער געזעלשאפט. דאס איז אונזער חוב פאר די אומגליקליכע ארויסגעטריבענע ברידער פון דייטשלאנד, און דעם דאזיגען חוב טארען מיר בשום אופן נישט אפלייגען. א הילפס־אקציע מוז תיכף אנגעהויבען ווערען.

„בעאמטע" פון דער בוי-אפטיילונג

אזוי האבען זיי זיך פארגעשטעלט, אבער געווען זענען עס פשוטע אפעריסטען

(2) צום הויז - בעזיצער יוליוש גרינוואלד אויף כראביאווסקא-גאס איז מיט עטליכע טעג צוריק געקומען א פערשוין און פארשטעלענדיג זיך אלס בעאמטער פון דער בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט ערקלערט, אז געגען דעם הויזבעזיצער ווערט צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל פאר אדורכ־ פיהרען א בוי-ארבייט אהן ערלויבניש, ער איז אבער גרייט פאר א געוויסע „לאפעבקע" צו מאכען א שווייג.

דער ווירט האט דערוויל געלאזט רופען פאליציי, וועלכע האט אגב ביים טויער געטראפען נאך 2 פערשוין. וועלכע זענען געווען שטאם געסט ביים ווירט וועגען דערזעלבער טראנזאקציע.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, איז קיין איינער פון זיי נישט קיין שטאטישער בעאמטער. איינער איז – געוועזענער מיטארבייטער פון דער בוי-אפטיילונג, וועלכער איז בעזייטיגט געווארען צוליב מיסברויכען. דאגעגען זענען זיי אנגעשטעלטע פון א בעקאנטער לאדזער בוי-פירמע:

די נעמען פון די „אוושענדניקעס" ווערט געהאלטען בסוד.

Dr. med. J. BETTE
ספעציאליסט פון אינערליכע און קינדער קראנקה.
Piotrkowska 6, tel. 144-95
נעהמט אן פון 8-11 פריה און פון 4-6 נאכמ

גנבות אויף מיליאנען זלאטים אין שטאטישען שעכט-הויז

45 ארבייטער ארעסטירט אלס אנטיילנעמער אין די גנבות

(2) דאס שטאטישע שחט-הויז איז נעכטען בעלאגערט געווארען פון א גרויסער פאליציי-אפ־ טיילונג, און נאך א רעוויזיע זענען ארעסטירט געווארען 45 געהילף-ארבייטער, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אויספיהרען סיסטעמאטישע גנבות פון פלייש און פעטס. די גנבות וועלכע זענען געפיהרט געווארען עטליכע יאהר ווערען געשאצט אויף א שאדען פון מיליאנען זלאטים.

נאך דער ערשטער אויספארשונג זענען עטליכע פון די ארעסטירטע בעפרייט געווארען, מחמת ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האבען זיי אין די גנבות קיין אנטייל נישט גענומען.

דער ארעסט אין די גנבות אין שחט-הויז האט ביי די היגע שעכטערס און קצבים ארויס־ גערופען א מהומה.

אלעבען אין שטורם

זכרונות פון בערימטען יודיש־רוסישען רעוואלוציאנער וולאדימיר יאכעלסאן

(1

וולאדימיר יאכעלסאן, וועמעס ערא־ בערונגען מיר הייבען דא אן איבערצו־ דרוקען פון „פאָרווערטס", איז שוין נא־ העגט צו אכציג יאהר. ער איז איינער פון דער קליינער צאהל וויכטיגע רעווא־ לוציאנערען פון דער בעריהמטער רוסי־ שער פארטיי „נאראדנאיא וואליא", וועל־ כע לעבען נאך, און ער דערציילט, וואס ער האט דורכגעמאכט און בייגעוואוינט, אין די יאהרען 1879, 1880 און 1881 איז ער געווען אין דעם איבעריליכען קרייז פון דער צענטראלער גרופע פון יענע מוטיגע רוסישע טעראריסטען, וועל־ כע האבען געמאכט א גאנצע רייע אטענ־ טאטען אויף דעם רוסישען צאר, אלעקר סאנדער דעם צווייטען, ביז זיי האבען איהם געטויט מיט א באמבע אינמיטען גאס, אין פעטערבורג, דער זעמאלסדי־ גער הויפטשטאט פון רוסלאנד.

זיינע ערפינערונגען זענען פול מיט אנ'אויפטרייסלענדיגען אינהאלט און ליי־ ענען זיך ווי דער שפאנענדיגסטער ראר מאן. א סך פאקטען, וואס ווערען דא דערציילט זענען נאך קיינמאל אין ערגעץ נישט פערעפענטליכט געווארען.

ווען א מענש דערנעהנטערט זיך צו 80 יאהר, איז באטירליך, אז ער זאל אומקעהרען זיין בליק אויף צוריק. עס איז באטירליך אין דעם עלטער א קוק צו טון אויפ'ן לעבען פון א זייט, לאזען פער־ ביגיין פארן גייסטיגען בליק די שאטענס פון דער פערגאנגענהייט, אנהויבענדיג מיט דער קינד־ הייט.

איך בין געווען א רעוואלוציאנער. איך האב נישט איינמאל איינגעשטעלט מיין לעבען אין דער רעוואלוצ. טעטיגקייט, שפעטער בין איך געווארען א געלערנטער, א פארשער און האב אנגעשריבען א סך ביכער. אבער די צוויי זייטען פון מיין לע־ בען זענען צווישען זיך ענג פערבונדען. מען האט מיך פאר מיין רעוואלוציאנערער טעטיגקייט פער־ שיקט אין די ווייטסטע געגענטען פון סיביר, און איך האב פערבראכט זעהר פיל יאהרען צווישען די דארטיגע איינגעבוירענע פעלקער און שבטים. דאר־ טען האב איך זיך פעראינטערעסירט מיט'ן שטודיום פון דעם מענשען־מין און די פערשידענע פעלקער, מיט דער וויסענשאפט, וואס רופט זיך אנטראפאלא־ גיע (וויסענשאפט וועגען מענשען). איך בין דער־ מאלט געווארען א וויסענשאפטליכער פארשער.

איך וועל אנהויבען מיינע זכרונות פון מיין קינדהייט און יוגענד. זיי זענען געווען א צוגרייטונג פאר מיינע שפעטערדיגע רעוואלוציאנערע איבער־ צייגונגען. די פיהרונגען אין דער פאמיליע, די יודישע רעכטלאזיגקייט, דער נאציאנאלער האס, וואס האט געהערשט אין אמאליגען צארישען רוס־ לאנד, — דאס אלץ האט מיך געבראכט אין לאגער פון דער רעוואלוציע.

מיין חדר

איך בין געבוירען געווארען אין ווילנע אין יאהר 1855. קלאר געדענק איך זיך אין דעם על־ טער פון 6—7 יאהר. איך האב שוין דעמאלט אנ־ געהויבען גיין אין חדר. די דעמאלסדיגע חדרים האבען איינפאך פערקריפעלט די נשמות פון די ארימע יודישע קינדער. אין פערגלייך מיט די אמע־ ריקאנער שולען, צום ביישפיל, וואו קינדער זענען זעלבסטשטענדיג און פריי, שוין אפשר אביסעל צו פריי, — איז דער חדר געווען א טורמע. יעדענ־ פאלס, איז מיין חדר געווען אזא.

איך קען זאגען, אז איך האב גארנישט גע־ וואוסט פון די פריידען פון קינדער־יאהרען. דער מלמד, ביי וועלכען איך בין אפגעווען עטליכע יאהר, איז נישט געווען קיין שלעכטער מענש. ער איז געווען א גוטער פאטער און א צארטער מאן צו זיין ווייב. זיין שטרענגקייט צו די תלמידים איז געווען אין א גרויסער מאס נאר אנ'אנשטעל.

(ווייטער מארגען).

אנגעשטעלטע מוזען זייד ריכטיג געמאלדען אין דער קר. קאסע

אנגעשטעלטער געווינען א פראצעס געגען זיין בעל-הבית

(א) דער פאבריקאנט לייב ווארשאווסקי (נאווראט. 10) איז אנגעקלאגט געווארען פון זיין רעדוציִרטען אנגעשטעלטען אברהם ראזען, אז דער פאבריקאנט האט איהם נישט ריכטיג געמאלדען אין דער קר. קאסע און אין ארבייטסלאזען-פאנד. ראזען איז געווען בעשעפטיגט א גאנצע וואך, און דער פאבריקאנט האט געמאלדען נאר 3 טעג אין דער וואך.

נעכטען איז דער פאבריקאנט געשטאנען פאר'ן געריכט, און דעם אנגעשטעלטען איז צוגעמשפט געווארען 232 זל. וואס ר. האט געהאט שאדען פון דער פערזיכערונג.

געהאנגען זיך אויפ'ן פענסטער און אראפגעפאלען פון 2-טען שטאק

טראגעדיע פון אן ארבייטסלאזען

(א) אויף זשעלאזנע 22 האט זיך נעכטען אויפגעהאנגען דער 42 יעהריגער ארבייטסלאזער פראנטשישעק מאיקאווסקי.

ווען קיינער פון די שטוב-מענשען זענען נישט געווען אין דער היים, האט ער פערלעגט א שטריק אויפ'ן פענסטער און זיך אויפגעהאנגען, מחמת דעם, וואס די שנור איז געווען צו שוואך האט זי געפלאצט און מ. איז אראפגעפאלען פון 2-טען שטאק אויפ'ן הויף און צובראכען הענד און פיס. אין א שווערען צושטאנד איז דער אומגליקליכער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

אנהויב פון דער שקל-אקציע

אויף דער לעצטער זיצונג פון שקל-קאמיטעט, אויף וועלכער עס זענען אנוועזענד געווען די פערטרעטער פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען (ציוניסטישע ארגאניזאציע, „מזרחי", בלאק פון ארבייטענדען א"י און זאנדער-פערבאנד פון ציוניסטען רעוויזיאניסטען), איז געקומען צו א פולשטענדיגער פערשטענדיגונג מכח דעם צוזאמענשטעל פונ'ם שקל-קאמיטעט.

נעכטען איז שוין אנגעקומען פון דער צענטראלע אין ווארשא א גרעסערע צאהל שקלים פאר לאדז. אין צוזאמענהאנג דערמיט קומט פאר היינט אין אווענד א זיצונג פון שקל-קאמיטעט אויף וועלכער עס וועט בעשטימט ווערען די פערטיילונג פון די שקלים צווישען די ארגאניזאציעס. אין די נאהנטסטע טעג וועט זיך אנהויבען די אלגעמיינע שקל-אקציע אין דער שטאט.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 7 מאי 1933

10,00 גאטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,10 קאמוניקאט, 12.15 מוזיק, פריהמארגען פון דער ווארשאווער פילהארמאניע רעפעראט, 2,00 רעפעראט, גראמאפאן, 4.00 פראגראם פאר יוגענד, 4.25 גראמאפאן, 4,45 רעפעראט, 5.00 קאנצערט, 6.00 לייכטע מוזיק, 7,00 פצושידענעס, 7.15 ספארט-ידיעות פון לאדז, 7.25 רעפעראטאזש, 8,00 קאנצערט, 9,00 ספארט-ידיעות פון דער פראווינץ 9.10 קאנצערט, 10,00 קאנצערט, 10,55 קאמוניקאטען, 11,00 טאנץ-מוזיק.

• • •

אויסלאנד

5 רוים — סימפ. קאנצערט. 5,30 מאסקווא — אפערע פון טשייקאווסקי, 6,40 בודאפעשט — סימפ. קאנצערט, 8 בריסעל — סימפ. קאנצערט, 8 מינכען — סימפ. קאנצערט, 8 שטאקהאלם — סימפ. קאנצערט, 8 לאנגענבערג — בראמ'ס אווענד, 8,20 בערלין — קאנצערט פון בראמ'ס שאפונגען, 8,45 רוים — אפערע.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע

היינט ווערט געשפילט צום ערשטען מאל אין לאדז דאס בערימטע ווערק פון שלום אש „ד"ר רעווענד זילבער" די גאנצע הכנסה איז בעשטימט פאר דער העברעאישע שולע „יבנה".

היינט 12,30 בייטאג ווערט גענעבען א פארשטעלונג פאר ארבייטער און אינטעליגענץ צום לעצטען מאל „די 10 פון פאוויאק".

לעצטע פארשטעלונגען פון לוסי און מישא גערמאן

אין „סקאלא"-טעאטער

מיט אונגעהויערען ערפאלג און ביי אויספערקויפטע הייזער ווערט געשפילט די שטארק אויסגענומענע פאלקס-פיעסע „מאמע און שוויגער" פון קאלמאנאוויטש מיט די גרויסע אמעריקאנער קינסטלער לוסי און מישא גערמאן אין די הויפט-ראלען. דורך דער קורצער צייט פון זייער שפילען אין לאדז האבען די קינסטלער בעוויזען צו נעמען מיט שטורם דעם יודישען טעאטער-עולם.

היינט זונטאג, ווערט געגעבען 12 בייטאג א ספעציעלע פריהמארגען-פארשטעלונג פאר ארבייטער און אינטעליגענץ צו נידריגע פרייזען פון 50 גראשען אן און 9 א זייגער אווענד צו געוועהנליכע פרייזען דער גרויסער אמעריקאנער שלאגער „מאמע און שוויגער" מיט דעם אמעריקאנער קינסטלער-פאר לוסי און מישא גערמאן אין די הויפטראלען.

Dr. med. **H.LUBICZ**

ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

א צימער צו שלאפען פאר איין אדער צוויי יונגעלייט. זאוואדזקא 10, וו. 16.

א שעהן זוניג צימער אפצוגעבען ביי א פאמיליע. קאנסטאנטינער 6, וו. 18

אבצוגעבען א צימער אויף א פראצאווניע אדער 2 פערזאן צום שלאפען. פארקויף פון סערשיד. מאלער-שאבלאנען מיט פארלאגען, שפריצמאשינען מיט ביליגע פרייזען ביי פישהאף, לאדז, פולנאצנא 9. נעהם אויך אן סערשיד. מאלער-ארבייט.

Las Chełmy, willa „O a z a" do wynajęcia 5 komf. mieszkań. Dojazd Zgierskim tramwajem.

הויז און פערקויף

א שטרימף-פאבריק קאמפלעט איינגעארדענט זאפארט צו פערקויפען אדער צו פערפאכטען. בעניעראס וואולטשאנסקא 95, וו. 18 פון 10—12 פארמ. 2488

ס'ווערט געזוכט א שפיל-מאשין פון 16 ביז 20 שפינדעל אין גוטען צושטאנד. צו ערפאהרען זאכאדניא 24, וואהנ. 1. צו טרעפען ביז 3 א זייגער. 2386

אכטונג, שלאסער און מאלער! גאזאווניע-קאקס איז צו בעקומען זאכאדניא 32 אין קויהלען-סקלאד. 2303

פערשידענעס

א מעקלער איז נויטיג צו פערפאכטען אין די בעסטע פונקטען פון דער אלטשטאדט. צו ערפאהרען ביים ווירט לוטאמירסקא 41, 1. שט. 2271

געשעפט-מאכער

אויף זימער-וואוינונגען ווייסען, אז

שילדען און רעקלאמעס

אויף לייוואנד

אין פיינסטער און אריגינעלער אויספיהרונג אמביליגסטען אין באלד בעקומט מען ביים שילדען-מאלער

מ. דוואלאשינסקי, שוו. יאקובא 5

בעמ. גרעסערע ערשטקלאסיגע שילדען פאר די שטאט אויך ביליג און שנעל.

פרייע פאסטענס

זאקען-מאכער קוואליפיצירטע ווערען געזוכט צו קאראנע און אידעאל-מאשינען. צו ערפאהרען ביים וועכטער פאלודניאווא 80. 2386

א לערן-מיידעל און א לערן-יונגעל צו קאפעלושען ווערען געזוכט ביי י. שווארצבערג, פיעטריק. 50, אינ'ם הויף.

ס'ווערט געזוכט שניידער-געזעלען צו דאמען-בעשטעלט. קילינסקיעגא 44, מאסלאוויטש. 2379

ס'ווערט געזוכט א יונגע צו מאנצרמאגאזין. זאווארוקא 38, וו. 18. 2391

ראקאלען

אין א גאלדענעם האנדעלס-פונקט איז א געוועלב מיט א גרויסען לאגער אדער אהן פאר א פריזיער, וועשעריי אדער רעסטאראן א.ז.וו. אבצוגעבען. אויך א פראנט-קעלער אויף א געוועלב וועל איך אבגעבען צו א נידריגען פרייז אהן אבסרעט-געלד. צו ערפאהרען קאשטשעלנא 3 ביים ווינערמאכער. 2272

Do wynajęcia lokale na pracownię, składy, garaż oraz suche piwnice. Południowa 28. 2396

א געוועלב איבערצוגעבען אין א גוטען פונקט, ביליג דירה-געלד, עווענטועל אלס שותף. צו ערפאהרען אין אדמינ.

צוליב אפרייזע איבערצוגעבען א גוט איינגעפיהרט געשעפט, מיט גוטע קונדשאפט און א גוטע בראנזשע. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמינ.

א צימער פאר א פארפאלק אדער פאר 2 יונגעלייט צו פערמיטען. ציגעלגאס 15, וו. 31. 2381

א קויהלען-פלאץ. וואס עקזיסטירט זייט 20 יאהר, איז פון זאפארט אבצוגעבען. — צו ערפאהרען: Tietzen, Łąkowa 1a 2385

DR. MED.

M. Glazer

הויט און וועגערישע קראנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

ZACHODNIA 64

Telefon 185-49

נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אווענד. 1697

זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

Dr. med.

HALTRECHT

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 2—3 און פון 6.30 ביז 8 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.

Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע - בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אווענד, זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז געווארען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרונקעס, הלט ושילאקעס או"ח היילאנשטאלט-פרייזען.

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Gimnazjum Żeńskie i Szkoła Powszechna

JÓZEFA ABA w Łodzi 10 ZIELONA 10 tel. 122-12

איינשרייבונגען אין די גימנאזיאלע קלאסען אויך אין דער פאוושעכנע שולע נעהמט אן דער סעקרעטאריאט אין די לערן-שעה'ן. די עקזאמענס מיט לעקציע-סיסטעם הויבען זיך אן דעם 7-טען מאי ד. י. אין די 1 קלאס פון דער פאוושעכנע שולע ווערען אנגענומען קינדער פון 6 יאהר אן אהן עקזאמען. דער אפצאהל פאר שכר-למוד אין דער פאוושעכנע שולע וועט ווערען פערקלענערט. 2326

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשענקאפ, אדער ווי א וואסער-האן און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבט. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכיערינד בעשטעטיגט זיכער דעם שווערסטען און פערעלטערטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטפיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך, קינסטליכע גומענע פיס, הענד און גוטע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.

עמפפאנגט פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg **Łódź, Wólczańska 10** ,tel. 221-77 front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנעש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם הארציגסטען דאנק דריק איך אויס דעם גרויסען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פאר דער זארגפעלטיגע איינהאלטונג פון מיין ברוך-קראנקהייט מיט דעם באנדאזש פון זיין סיסטעם.

(—) L. Salomonowicz 29 לאדז, אלעקסאנדריסקא

דר. מ. וואלפסאן

אינערליכע קראנקהייטען

בארוטאוויטשא 2

טעלעפאן 128-83

נעמט אן פון 12 ביז 2 און פון 6 ביז 8 אוונט

די אפטיילונג פון פעראיין פון פלעגער-הילף און מאסאזש אין לאדז, אויף פיעטריקאווער 79

טעל. 221-55 עמפפעהלט קוואליפיצירטע פלעגערינס און פלעגערס. מאסאזשיסטקעס און מאסאזשיסטען.

פאר דער ארימער בעפעלקערונג בעדייטענד רעדוצירטע פרייזען.

Dr. S. KANTOR

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעהמט אן פון 8—2 נאכמ. און 4—9 אווענד. זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

Dr. med.

M. TAUBENHAUS

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעהמט אן פון 4—8 אווענד. 1789

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.